

ISSN 1331-7539

ZOV RODNIH OGNJIŠTA

LIST ŽUPE SV. LUKE – KUČIĆE

GOD. XXIII. 2017. BR. 1. (44.)

Zov rodnih ognjišta.

List župe sv. Luke - Kučiće
GOD. XXIII. 2017. BR. 1. (44.)

Osnivač i izdavač:

Župski ured Kučiće
Hr-21208 KUČIĆE
List izlazi dvaput godišnje.

Uredničko vijeće:

Anita Bartulović,
Marko Juričić, don Slavko Kovačić,
Matko Sovulj, Jozo Srdanović,
Ante Šušić, Jere Tomasović, Ljubo
Tomasović, Marko Topić i
Srećko Vukasović

Odgovorni urednik:

don Ljubo Bodrožić

Uredio:

don Slavko Kovačić

Fotografije:

S. Kovačić i Ć. Tomasović

Priloge, dopise i pretplate slati na:

Župa sv. Luke Kučiće
(za župski list)
21208 KUČIĆE
zov.rodnih.ognjista@gmail.com

Žiro račun (NOVI) u kunama:

2330003-1100086733

Devizni (NOVI) račun:

34400-620-21

Kad šaljete pretplatu na žiro račun, na bijeloj uplatnici u "kvadratić" koji stoji iza riječi "Šifra" upišite broj 88 i 33. To je znak banci da nam u izvještaj napiše točnu adresu pošiljatelja. - Molimo vas kada nam šaljete novčane uplatnice ili narudžbe pišite čitljivo, najbolje velikim tiskanim slovima.

Slika na prednjoj stranici omota: Pogled prema zapadnom dijelu Kučića, Omiškoj

Dinari i Mosoru s bližim poljičkim selima.

U prvom planu položaji crkve Sv. Luke, Nove crkve i župne kuće.

Slika na zadnjoj stranici omota: Tlocrt proširenja i produženja crkve Sv. Luke iz g. 1881. (poslije u nekim dijelovima izmijenjen)

Tisak: „Dalmacija papir“

SADRŽAJ:

UVODNIK

Župnikova riječ 3

DUHOVNA RAZMIŠLJANJA I POTICAJI

Aristokrati duha (Z. Vukman) 5

Naše rane na se uze (B. Mlinar) 6

Radost Uskrsnuća dar je ljubavi (B. Mlinar) 7

IZ POVIJESTI ŽUPE, SELA I KRAJA

Sadašnja crkva S. Luke u Kučićima.

Produženje i dogradnja pokrajnjih kapela g. 1883.

(S. Kovačić) 8

PRILOZI U STIHU I PROZI

Kao gordi sokol (B. Mlinar) 18

U radosti jutra sloboda traje (B. Mlinar) 19

Dalmacija (S. Topić) 20

Zapuštena zemlja (A. Mihaljević r. Srdanović) .. 20

PRINOSI NAŠIH NAJMLAĐIH

Cetina (A. Radić) 21

Manta me ljubav (D. Sovulj) 21

Sastavi na naslov Moja mama

(A. Kovačić, J. Vukasović, R. Šušić) 21 i 22

Sastavi na naslov Moje more

(D. Srdanović, M. Babić) 22

Tajne mora (J. Kovačić) 22

More (R. Šarac) 23

Proljeće (L. Sovulj) 23

I odrasli griješe (R. Bartulović) 23

Kako sam sadila kumpire (M. Sovulj) 23

IZ NAŠEGA MJESTA, ŽUPE I KRAJA

Kronološki pregled događaja (Ć. Tomasović) . 25

Statistika župe Sv. Luke Kučiće

za godinu 2016.27

Koncerti pasionske baštine u Omišu i Zagrebu

(Ć. Tomasović) 30

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kučiće – 30 godina postojanja

(A. Kovačić i Ć. Tomasović) 32

Kulturno-umjetnička udruga „Kučićka špica“

(Ć. Tomasović) 34

RAZGOVOR S POVODOM

Omiški gradonačelnik Ivo Tomasović

(Ć. Tomasović) 35

OTIŠLI SU PRED NAMA

Mirko Tomasović (1938.-2017.

Ć. Tomasović) 39

Homilija na misi zadušnici za

pok. Mirka Tomasovića (S. Kovačić) 41

BOLJE UPOZNAJMO

Težak život, osmišljen i bogat vriednotama –

Sjećanja Prof. dr. Ante Vukasovića 43

DOBRO JE ČINITI DOBRO

Darovatelji 46

DUHOVNIH DOGAĐANJA U ŽUPI KUČIĆE

Kučićko duhovno ljeto 2017. – Najava 46

„Respetom Kristu“ - Španjolski „Sonet nad

sonetima“ u prepjevu Mirka Tomasovića 46

Župnikova riječ

Dragi Kućićani u Domovini i po svijetu!

Svatko od vas, sasvim sigurno, gdje god se nalazio i živio ima svoje brige, svoje probleme i svoje planove, jednom riječi živi svoj život. Naš župski list želi nas sve povezati, ujediniti i vratiti vlastitim korijenima, da bismo tako bili bliži jedni drugima. Nadam se da će i u ovom novom broju našeg glasila svatko od vas pronaći ponešto za sebe.

Naša Splitsko-makarska nadbiskupija bit će domaćin Trećeg nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u rujnu 2018. u Solinu pod geslom: „Očinstvo i majčinstvo: dva lica roditeljskog poslanja.“ Ova godina do blagdana Krista Kralja posvećena je očinstvu, kao jednom licu roditeljskog poslanja. Sljedeća će godina biti posvećena majčinstvu.

Poznato je kako danas u vremenu brzih promjena, moralnog relativizma i različitih kriza, ni očeve nije mimoišla

kriza identiteta. Muškarci i očevi teško se snalaze, a uloga oca u obitelji kao da se smanjuje ili potiskuje. Očevi ponekad djeluju izgubljeno, neki se povlače pod teretom odgovornosti, upadaju u razne ovisnosti ili teško prihvaćaju svoje obiteljske dužnosti. A zapravo očevi zajedno sa svojim suprugama trebaju pružati osnovni obiteljski temelj za zdravo odrastanje svoje djece. Svojom skrbi i mudrošću daju obitelji i djeci sigurnost i zaštitu, te smjer i snagu u rastu i formiranju nacionalnog i vjerskog identiteta.

U svojoj ovogodišnjoj uskrsoj poruci naš nadbiskup mons. Marin Barišić posebno se obraća očevima, pa kaže: „Oče, nosiš najčasniji naslov Boga kojega zovemo Ocem svih ljudi. I ti si otac u svojoj obitelji, roditelj svojoj djeci. Za oca netko reče: „Ništa značajnije ne može učiniti za svoju djecu, nego da voli njihovu majku.“ Dobar otac svojoj djeci je onaj koji poštuje svoju ženu, a isto tako, dobra je majka svojoj djeci koja

poštuje svog supruga. U zajedništvu ljubavi darovali ste život svojoj djeci. Ne samo darovali, već im želite sve najbolje: da budu zdravi, sretni, i da od smrti ozdrave. Za život su rođeni. Zahvaljujući upravo vama, svom ocu i svojoj majci, to mogu biti i to mogu ostvariti. Otac znači sigurnost, odlučnost, pothvat, odgovornost, ohrabrenje, pripadnost. Otac nas otvara i uvodi dublje i smjelije u stvarnost života, a isto tako, usmjerava prema nebeskom Ocu. U očevoj odlučnosti i vjerodostojnosti djeca će cijeliti i poštivati oca i kad ne dijele u potpunosti njegove stavove. I sami će uvidjeti da je otac u mnogočemu imao pravo, jer su mu razmišljanja bila dublja i mudrija od njihovih površnih ili trenutačno emotivnih reakcija. Stoga, oče, ne budi zabrinut ako tvoja djeca i supruga ne prihvaćaju uvijek tvoje riječi i stavove, već se brini za to što te uvijek gledaju kao svoj uzor. Nikada ne zaboravite da će jednog

dana vaša djeca slijediti vaš primjer, a ne samo vaš savjet. Kad god mole obiteljsku molitvu *Oče naš* neka budu radosni što pripadaju Božjoj obitelji – Crkvi. Isto tako neka budu radosni što imaju tebe za svog zemaljskog oca (...). Otac nam treba u svim fazama odrastanja. A kad otac iziđe iz okvira zemaljskog vremena, njegovu sliku uokvirujemo i držimo u svome domu, kao dragu uspomenu života, ne samo prošlosti, nego i kao svetu memoriju budućnosti...“

Te lijepe poruke našeg Nadbiskupa očevima u godini očinstva neka budu poticaj ne samo očevima, nego i svima nama, da uložimo sve snage u očuvanju dostojanstva obitelji i ljepoti obiteljskog zajedništva i života. Sve vas radosno pozdravljam i preporučujem našoj nebeskoj majci Mariji.

Vaš župnik don Ljubo Bodrožić

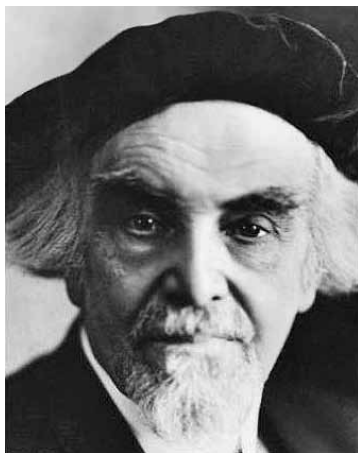

ARISTOKRATI DUHA

Mnogi među vama rado govore o slobodi i oslobađanju. Ali tko se kod vas oslobađa, o čijoj slobodi govorite, postoji li za vas subjekt slobode? Oslobađanje kaotične stihije nije oslobađanje čovjeka: kaotična stihija ne može biti subjekt oslobodjenja, ona je izvor porobljavanja... Oslobodjenje čovjeka, njegove osobnosti, zapravo je oslobađanje iz ropstva kaosa a ne oslobađanje kaosa i stihije u čovjeku i narodu. Zbog toga su i svi ozbiljniji ljudi smatrali da istinsko oslobodjenje pretpostavlja askezu, samodisciplinu i samoograničenje.“ (Nikolaj Berdjajev, *Filozofija nejednakosti*).

Pogledajmo svijet oko sebe: živimo usred epohe koja u njemu oslobađa mračnu snagu kaotičnosti. Svijet opsjednut novim materijalističkim poretom, zapravo je svijet latentnog nemira i stihije. Prodavači magle, ideolozi koji ljudima govore o slobodi bez strahopoštovanja prema toj nebeskoj ideji, manipuliraju čovječanstvom i energijom gnjeva koja vodi u rušenje. Kroz čitavu ljudsku povijest samo se iznova grade i ruše kule i carstva.

U politici je demokratičnost iznevjerena kao čisti populizam i demagogija. „Šiljak žrtvovan u masi“ (Tin Ujević), uvijek je u poziciji mudre lude, najvećeg individualca i samotnjaka. Sloboda koja

Nikolaj Berdjajev

je u prodaji „na akciji“, nije sloboda. Sloboda je najmističniji dar čovjekovu biću. Bez Duha, ona se ne ostvaruje. Bez Duha, ona se ne proniče. Proniču je samo oni koji su kadri žrtvovati sebe i svoj ego, koji su u svojoj samoći aristokrati duha a ne populist i demagozi. Sloboda je za mase stihija, a za mislećeg čovjeka, konkretnu osobu, put i putovanje prema vječnosti, prema svom

konačnom ostvarenju i očovječenju. Put koji nije ni jednoznačan, ni bezličan. Sloboda ima mnoštvo lica kao i nesloboda. Vjera i sloboda su sestre. Mir im je brat. Majka im je Istina, a Istina je u Bogu koji je Ljubav i Mudrost. Sve drugo su priče i opsjene.

Bog je u ovozemaljskoj stvarnosti vidljiv samo u paradoksima. On je Bog zajedništva, ali i Bog samoće. Poziva nas da budemo povezani u ljubavi, ali najdublje ga spoznajemo u dubini i usamljenosti svoga bića, licem u lice. Svaki Božji čovjek dođe u poziciju bilo Abrahama, bilo Jakova, Izaka ili Mojsija, da mu Bog govori na ovaj ili onaj način, i da svojim stazama putuje ovim svijetom poput nomada u potrazi za pravom i konačnom domovinom, na putu prema šatoru Višnjega.

Svaka stopa putovanja koliko otkriva toliko i skriva. Bog je veliki objavitelj ali i veliki skrivač. Govori nam u prispo-

bama i zagonetkama jer zna da je do-
slovnost oruđe tiranije. I da mnogi vole
prisvojiti istinu iako se ona ne može ui-
stinu prisvojiti. Nema tog čovjeka koji
može posjedovati istinu, kao što nema
ni čovjeka koji je apsolutno slobodan na
ovoj zemlji.

U svijetu eksplozivnog kaosa, ima
smisla jedino ići svojim putem u potragu
za svrhom vlastita poslanja, za smislom
koji nam je dan u znakovima pored puta

i utkan u nutrinu koja žudi za svježom
vodom na izvoru. Čovjek vjere uvijek
je i sam i s drugima. On podnosi teret
potrage, sam nosi svoj križ, Bog Abra-
hamov, Izakov i Jakovljevi mu je suput-
nik. Čovjek vjere je uvijek tu ali je uvijek
i na putu... dokle živi na ovoj zemlji on
putuje, a konačišta su mu kao podignu-
ti žrtvenici koji ovdje i sada odražavaju
nebesku domovinu posvećujući ovu ze-
maljsku.

Napisao: Zoran Vukman

NAŠE RANE NA SE UZE

Za radost života, više od svega,
Božje nam nebo treba.
U tihom buđenju jutra,
čiste ljubavi rijeka.
Zlatni zapis, nada svijeta,
moćna, mudra Riječ presveta.
Ona što tijelom postade
i nastani se među nama.
Ona koja krvlju teče
i život novi daje.
Krjepkog ploda, ljubav sretna.
Put, istina i snaga uskrsnoga svjetla.
Ljubav živa kristolika,
vječna milost Božjeg Sinka.
Ne, nisu naša srca prazna,
u njima vjera je snažna
jer svako srce nosi štit,
znamenje spasa, sveti križ.
Kroz pijesak naše pustinje,
prate nas stope Kristove.

Dan za danom, stazom sjajnom,
tragom svetim duša hodi.
Milosrdna ljubav Božja,
sve nas vodi, čuva od zla.
Za život sretan, više od svega.
Božje nam milosrđe treba.
U tihom buđenju jutra,
čiste ljubavi rijeka.
U grijesima, slabostima,
pomirenje snagu ima.
Bog nas krijepi milostima
i spasenje nudi svima.
Beskrajna je ljubav njegova,
naše rane na se uze.
(zaigralo srce pjesnika)

*Velika je radost na nebu,
zbog jednog obraćena grješnika!*

Branka Mlinar

RADOST USKRSNUĆA DAR JE LJUBAVI

Na kamen hladan
prislonih usne
i spustih cjelov
nježan, nečujan.
Dvije suze
kanuše nijeme
kao cvijeta biserna dva,
iz oka iznikla.
U molitvi tihoj
vapaj odjekne.
Prignuh se k zemlji
ponizna.
O, sunce nebesko
probudi ga iz sna!
I stajah tako
kao ugasla svijeća
što tone u noć
i gubi dah,
kao maleno zrno
pustinjskog pijeska
što ga vjetar
podigne u zrak.
Odjednom oblaci zadrhtaše.
Anđeli tvoji
zrakom proletjaše.
Krilima me taknuše,
grobni kamen odgurnuše.
Lakoćom stijenu maknuše.
Do srca mi riječi dopriješe:
Ne plači, grob je prazan.
Raduj se! Aleluja! Raduj se!
Krist je sada cvijećem okrunjen,
iz trnja su ruže procvale.
Slušaj kako nebo pjeva,
kako zvone pjesme uskrsne.
Raduj se! Aleluja! Raduj se!
Božja je ljubav od svega jača.
U tami našoj svjetla pali,
u život vječni, s Kristom, vodi te.

Raduj se! Aleluja! Raduj se!
Slava Tebi, Kriste Bože,
kralju slave vječite.
Slava Tebi, srce kliče,
dopusti mi da te ljubim Kriste.
Kraljevstvo je tvoje vječno,
uskrsnuli Pobjedniče!

*Branka Mlinar – vjeroučiteljica,
(OŠ Kamen-Šine Split, PŠ Sirobuja)*

SADAŠNJA CRKVA SV. LUKE U KUČIĆIMA PRODUŽENJE I DOGRADNJA POKRAJNJIH KAPELA GODINE 1883.

PRIPREMA ZA GRADNJU

Ostarijim crkvama Sv. Luke u Kučićima izneseni su prilično opširni podaci u člancima objavljenim u dva prošla broja *Zova rodnih ognjišta*. Temelje najstarije otkrio je prošloga ljeta arheolog Marinsko Tomasić iskapanjem ispod tla kasnije barokne. U ovom trećemu nastavku na redu su osnovni podatci o sadašnjoj.

U članku o spomenutoj baroknoj crkvi sagrađenoj sredinom 18. stoljeća naglašeno je da je ona, zbog porasta broja župljana, već sredinom sljedećega 19. stoljeća bila pretijesna. (v. ZRO

broj 2./2016. str. 31). Ta je neprilika tijekom dvaju sljedećih desetljeća postala sve očitijom. U doba njezina dovršenja i posvete (g. 1753.) u selu je živjelo jedva 255 osoba, sto godina poslije bila su, prema biskupijskom godišnjaku za g. 1853., već 453 župljana, a do g. 1873. broj im je porastao na 553. Površina prostora u toj crkvi, ne računajući prilično tijesno svetište u kojemu je glavni oltar, bila je oko 38 m², što znači da je u njoj bez guranja moglo stajati na nogama te za podizanja i pričesti klečati na oba koljena jedva nešto više 70 odraslih osoba, a takvih je oko godine 1873., ne

računajući bolesnike i nemoćne starce, bilo najmanje 350, dakle pet puta više nego ih je mogla primiti.

Tadašnji župnik don Filip Tomasović bio je već star i boležljiv, pa se od njega baš i nije moglo očekivati upuštanje u pripreme za gradnju novih župnih zgrada, a u isto se je vrijeme nametala neodgodiva potreba gradnje ili proširenje crkve i gradnja župne kuće, koje u selu nije ni bilo. On je svejedno shvatio da se s daljim pripremama za gradnju mora početi. Za proširenje je „sadašnje crkve ili gradnju nove crkve“ u dogovoru s crkvinarima i selom 18. prosinca 1871. zatražio novčanu pomoć iz pokrajinske Vjerske zaklade, kojom je upravljalo Dalmatinsko carsko-kraljevsko namjesništvo u Zadru. Splitski je Biskupski ordinarijat 3. siječnja 1872. tu molbu prosljedio u Zadar te sa svoje strane preporučio da zatražena pomoć „za gradnju nove crkve u Kućićima“ bude odobrena, jer je „tjesnoća sadašnje“ opće poznata.

Spomenuto Namjesništvo nije moglo za to izdati odobrenje bez suglasnosti bečkoga Ministarstva za bogoštovlje i nastavu, a ni to ministarstvo bez pristanka ministarstava za financije i za visokogradnje. Slanje u Beč molbi za novogradnje i raznih izvještaja pa zatim procjene potreba i mogućnosti u raznim ministarstvima trebalo je mnogo vremena. Najveći je problem bio u relativno skromnim godišnjim prihodima od imovine spomenute pokrajinske vjerske zaklade stvorene od imanja g. 1830. ukinutih dalmatinskih biskupija, kaptola, samostana i nekih drugih crkvenih ustanova. Budući da mnoge župe preostalih biskupija u Dalmaciji tada također nisu

imale odgovarajuće crkve i župne kuće, teško je bilo doći na red, pogotovo župi Kućiće, u kojoj se u isto vrijeme trebalo graditi crkvu i župnu kuću. Pri Namjesništvu se zbog svega toga o gradnji nove župne crkve u Kućićima raspravljalo tek nakon ponovljene molbe župnika, glavara i crkvinara poslana 4. svibnja 1873. i to na namjesničkoj sjednici održanoj u Zadru 13. lipnja 1873., kad je bilo odlučeno da se određena svota za kućićku crkvu uvrsti u predračun Vjerske zaklade za sljedeću 1874. godinu.

Biskupski je ordinarijat o tom zaključku državnih vlasti obavijestio molitelje 3. srpnja 1873., ali se pokazalo da su njihove tadašnje nade u brzo rješenje i početak gradnje bile preuranjene. Prolazile su godine, a stvari se nicu micale s mrtve točke. Novi je omiški dekan don Mate Benković u zapisnik o svom službenom pohodu župi Kućiće obavljenom 8. studenoga 1879. uvrstio podatak da je postojeća crkva Sv. Luke „u jednom dijelu nedavno bila popravljena“. To, naravno, nije dovoljnim, jer je ta crkva – kaže on tu – „odveć mala s obzirom na broj puka“.

Župnik je don Filip u međuvremenu teško obolio. Spomenuti je dekan 12. veljače 1880. javio Biskupskom ordinarijatu da mu se od mjeseca rujna prethodne godine zdravlje nije popravilo nego se stalno pogoršava tako da jedva u misi može podignuti kalež bez opasnosti da mu ispadne iz ruku, a bolesnike ne može pohađati, pogotovo kad to zatreba noću. On bi želio i dalje ostati u službi, ali mora ga se poslati u mirovinu i radi njega osobno i radi duhovnoga dobra župljana. Tako je don Filip bio

prisiljen upravu župe predati novomu župniku don Petru Franceschiju, što je izvršeno 18. lipnja 1880. Međutim, čini se da je don Petar, koji je prije bio na Slimenu, prilikama u Kučićima bio sve nezadovoljniji. Na Slimenu je imao na raspolaganju župnu kuću, a sada je bio prisiljen za ured i stanovanje iznajmiti u nekoga sobu. Osim toga u godini su 1881. među njegovim novim župljanima počela trvenja, što se je odrazilo i na crkovinarstvu. Dotadašnjim je crkovinarama istekao rok na koji su bili imenovani, ali su odbijali predati upravu crkvenih dobara novima, koje je potvrdila civilna i crkvena vlast, a imenovanje je izdano 24. travnja 1880. Taj spor nije riješen ni do početka sljedećega rujna. Kad se sve to uzme u obzir, ne treba se čuditi da je on zatražio premještaj te već 3. listopada 1881., dakle nakon godine dana i tri mjeseca, predao župu novoimenovanomu župniku don Miji Tomasoviću.

Glavni razlog imenovanja mladoga don Mije kućičkim župnikom bio je zacijelo u činjenici da je kao mještanin i prije nego se sagradi župna kuća imao gdje stanovati. Nije se vodilo računa o tome da mu upravo to što je mještanin u zamršenim seoskim odnosima može biti i otežavajuća okolnost, pogotovo u doba pripreme za gradnju crkve i župne kuće. Upravo je to bio razlogom što je i on nakon manje od dvije godine morao otići na drugu župu podalje od rodnoga sela. Naslijedio ga je 1. kolovoza 1883. don Niko Mimica iz Rogoznice, njegov malo mlađi kolega iz vremena školovanja u sjemeništu na Priku. Don Niko će se tada i poslije pokazati vještinu u pokretanju i nadziranju građevinskih radova u više župa. Međutim, i on će morati

otići iz Kučića malo poslije dovršenja radova na crkvi. Tako će briga za nutarnje uređenje i urešavanje proširene i produžene crkve Sv. Luke pasti na novoga župnika don Franu Vulića, Zakučanina, koji je službu preuzeo 1. travnja 1885., a predao je don Miji Tomasoviću 31. siječnja 1897., nakon uspješnog dovršenja radova u crkvi i potpunog dovršenja župne kuće. Taj drugi pothvat, gradnja župne kuće, o kojemu je opširno pisano u Zovu br. 2. (41.) iz g. 2015., stajao ga je mnogo napora i zdravlja, vjerojatno i života (umro u Omišu već 25. rujna 1897.)

IZRADA NACRTA, ODOBRENJE I GRADNJA

Župnik je Franceschi s crkovinarama odlučio odlučnim činom požuriti rješene pitanja tjesnoće kućičke crkve, na koje se je uzalud čekalo gotovo deset godina. Molbi upravljenoj na Biskupski ordinarijat a datiranoj u Kučićima 5. kolovoza 1881. priložio je idejni projekt proširenja i trebovnik u kojemu su navedeni svi potrebni radovi za produženje i proširenje postojeće crkve procijenjeni na ukupno 2.170 fiorina i 40 novčića. Ta molba počinje riječima:

*Prisvitlo i pripoštovano Naredništvo,
Selo Kučišće Obćine Omiške, koje
broji priko 560 duša imade svoju crkvu
starodavnu, ogradjena od istih seljana,
a prostire se 30 stopa dužine a 16 ši-
rine te ne može zauzeti polovicu puka, a
ostali valja da ostanu na dvoru izloženi
svakoj nepogodi vremena, čim i oni u
crkvi radi stiske često u nesvijest pa-
daju.*

Nazad godina crkvinari sela Kučišća s jedne strane, a seljani s druge prinili su njihove prošnje priuzvišenomu Namjesništvu i dopokon našem kralju i kesaru u Beču, da bi po koji način dobili da se ogradi nova crkva u selu Kučišći u obzir da seljani niti crkva mogli su doskočiti takoj velikoj potrebi, ali do danas te njihove prošnje nisu bile uslišane.

Potriba da se ogradi crkva svaki dan jest to veća, ali blagosujestvo crkavno¹ od Kučišća budući uštedilo od prihodka crkvo[ni]h svotu od forinti 1300 nahumilo je s istom svotom i sa pomoć[i] seljana od Kučišća nadograditi sadašnju župničku crkvu kako izgovara osnova i risanje koji se prilagaju uz A i B; i s ovim nadogradjenjem doskočilo bi se potrebi svega puka da država ne bi bilo od potrebe da dade ikakvu potporu sbog take radje.

U ovom poslu nazad dvi godine bijaše saslušan seoski zbor od Kučišća sbog potpomoći koju bi dali za nadogradjenje iste crkve, i selo složno predloži dati radijoce, stine, pržinu i vodu, a Vijeće občinsko odobri taku podpomoć da seljani poduženi budu dati (...).

Stara crkva nahodi se u lipu položaju, mal da ne na sridi sela, podaleko od javne ceste te od potrebe da se ista uzdrži.

Ležeći novci crkvo[ni] bez ikakve koristi u pineznic² bilo bi bolje da budu uloženi za nadograditi istu crkvu i za ti uzrok Blagosujestvo crkavno od Kučišća utiče se tomu Prisvitlomu i Pripo-

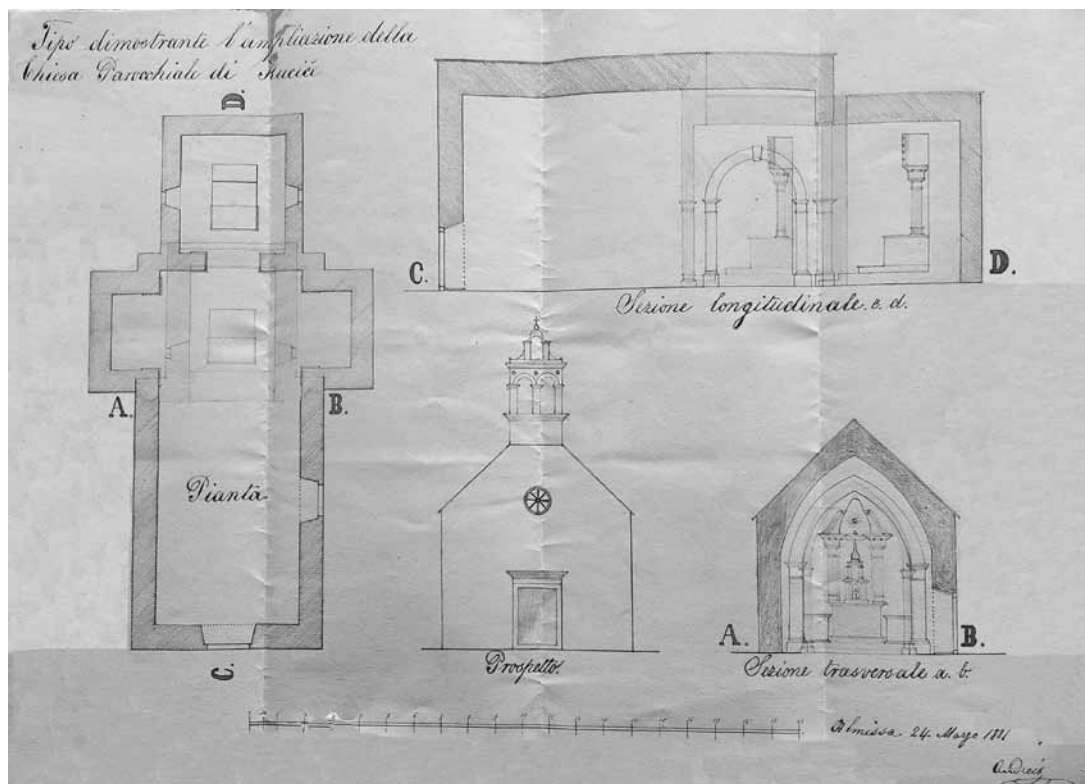
štovanomu Naredništvu moleći da bi hotilo dozvoliti da po osnovi i risanju koji se ulagaju potrošu se isti novci uz pripomoć koju ćedu seljani od Kučišća dati, a Blagosujestvo crkavno podvezuje se da će biti odgovorno da radnja bude učinjena u podpunom redu i sigurno, i tako seljani od Kučišća biti će zadovoljni i unaprid radit će dragovoljno na korist i uzdržavanje crkve, kada vidu da novci crkvo[ni] ulagaju se na korist crkve i pučanstva.

Kada to Prisvitlo i Pripoštovano Naredništvo ne bi bilo oblašćeno samo izdati zaiskanu dozvolu, moli se da proslidjena bude ova prošnja priuzvišenomu Namjesništvu sa preporukom da uslišana bude.

Spomenuti nacrt – župnik ga Franceschi naziva „osnova i risanje“ – priložen toj molbi izrađen je u Omišu 24. ožujka 1881. na kartonskom listu veličine 28,5 x 40,5 cm, a potpisao ga je „Andreis“ koji tu nije naveo svoje osobno ime. On mu je stavio naslov na talijanskom jeziku *Tipo dimostrante l'ampliacione della chiesa parrocchiale di Kucič*, što na hrvatskom znači „uzorak koji prikazuje proširenje kućičke župne crkve“. Na tomu je listu tlocrt s ucrtanim produženjem prema istoku i proširenjem na mjestu kapele u kojoj je glavni oltar, zatim naviše uzdužni presjek, a ispod njega izgled pročelja i poprečni presjek s izgledom glavnoga oltara u dnu glavne kapele. Dijelove zidova koje je predvidio za rušenje označio je žutom bojom, a za podizanje iznova crvenom.

¹ Blagosujestvo crkavno izraz je upotrijebljen mjesto tada uobičajenoga „crkvo[n]arstvo“, danas bi se reklo „župno ekonomsko vijeće“.

² Pineznica = župna kasa.

Prema tome nacrtu crkva bi bila produžena prema istoku na taj način što bi kapela u kojoj je glavni oltar bila porušena pa istočno od nje sagrađena nova, a na njezinu prijašnjem mjestu došlo bi do proširenja u obliku transepta izgradnjom dvaju proširenja sličnih sadašnjim kapelama u kojima su oltari Gospin i Sv. Luke, samo za koji metar plićim. Taj je nacrt sačuvan u Nadbiskupskom arhivu u Splitu zato što nije bio proslijeđen Namjesništvu. Ordinarijat je, naime, spomenutu molbu s nacrtom i trebovnikom najprije poslao omiškom dekanu, da on dade svoje mišljenje, a on je 10. listopada 1880. odgovorio da je taj nacrt poslije nedavnog oštećenja crkve udarom groma bespredmetan, „to više što se u građevinskom odjelu splitskoga Kotarskog poglavarstva izrađuje novi

nacrt temeljen na sličnom topografskom snimanju“. Taj novi nije, nažalost, sačuvan upravo zato što je crkva stvarno proširena i produžena prema njemu, pa je ostao ili u poduzetnikovu posjedu ili u kućićkom župnom arhivu zapaljenom u II. svjetskom ratu.

Glavni razlog izmjene prvotnoga nacrt bio je u posljedicama spomenutoga udara groma, toliko jakog da se je zvonik na vrh pročelja, kako je dekan 6. rujna izvijestio Biskupski ordinarijat, srušio. Razumije se da je i samo pročelje bilo znatno oštećeno. Budući da je zvonik i dobar dio pročelja trebalo graditi iznova, više se isplatilo produžiti postojeći dio crkve prema zapadu nego rušiti glavnu kapelu pa graditi novu, koja bi u tom slučaju zauzela cijeli povišeni prostor s istočne strane te čak zahvatila put, pa bi

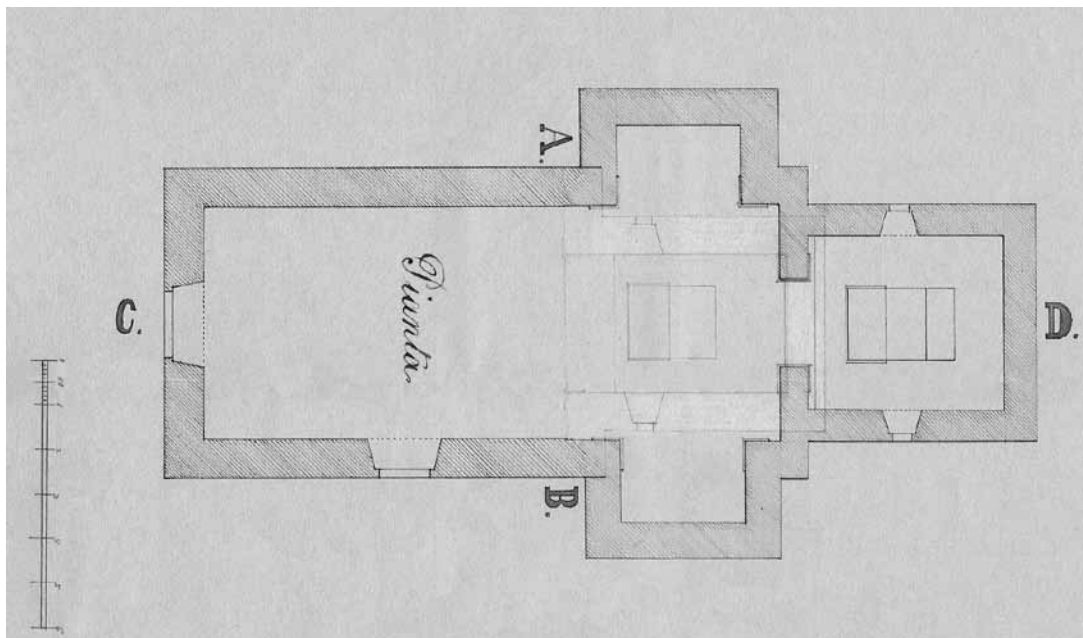
se za novi put na toj strani moralo otkupiti obradivu česticu zemlje u privatnom vlasništvu.

Odobrenje zadarskoga Namjesništva za proširenje kućičke crkve prema novom nacrtu izdano je 22. srpnja 1882., ali u njemu je naglašeno da se s radovima smije početi tek nakon što splitsko Kotarsko poglavarstvo točno utvrdi, ima li kućičko crkvinarstvo ušteđenih 1300 fiorina i jesu li župljani spremni dobrovoljnim radom pokriti preostale troškove izgradnje u iznosu od 1591 fiorina i 69 novčića te prihvatiti uvjet da ne traže nikakvu pomoć iz fondova kojima ravnava država (Prema novom je trebovniku, dakle, ukupni trošak gradnje bio za 721 fiorina viši nego prema onom prvom).

Međutim, brzo utvrđivanje spomenutih činjenica i početak radova ome-

tao je novi župnik don Mijo Tomasović. Na upit iz Kotarskoga poglavarstva, je li sve utvrđeno i je li spremno potrebno za početak građevinskih radova, on je koncem listopada 1882. preko dekana odgovorio da se ne će još početi. Razlog je bio to što po njegovu mišljenju takvo relativno malo produženje i proširenje stare župne crkve, s obzirom na stalni porast župljana, nije bilo prihvatljivo kao dugoročno rješenje.

Što se toga tiče don Mijo je bio u pravu. Neko veće produženje i proširenje u budućnosti stvarno je bilo nemoguće, s jedne strane zbog građevinsko-statičkih razloga s obzirom na stanje postojeće crkve, a s druge zbog nedostatnog prostora za proširivanje prema sjeveru i zapadu. Uostalom crkva je i predviđenim manjim produženjem prema zapadu

*Tlocrt crkve Sv. Luke prema prvomu prijedlogu za proširenje i produženje
Crno i crveno iscrtkani dijelovi odgovaraju otprilike onima kako su u skladu s novim nacrtom ostvareni
samo što do produženja nije došlo prema istoku nego prema zapadu, do proširenja ne na mjestu
svetišta s glavnim oltarom nego između svetišta i bivših južnih vrata*

pokrila dio tadašnjega groblja. Međutim, mladi župnik nije vodio računa o činjenici da bi troškovi izgradnje nove znatno prostranije crkve bili barem dvostruko veći od predviđenih za proširenje i produženje postojeće, a da ih tada crkvinarstvo i selo nije imalo odakle pribaviti. U pomoć sa strane nije se moglo nadati. Iste je godine iz pokrajinske vjerske zaklade za izgradnju toliko potrebne župne kuće u Kučićima odobrena svota od 6.888 fiorina, pa je razumljiva odluka zadarskoga Namjesništva da se za proširenje crkve nikakva pomoć ne pita. Pogotovo bi to vrijedilo za neusporedivo skuplji pothvat izgradnje nove veće crkve. Don Miji je to moralo biti poznato, ali njegova živa želja da i kuća i crkva budu sagrađene na položaju bližem stvarnoj sredini sela, i to na Mijovilišću, bila je neodoljiva, a upravo je ta namisao naišla na žestoko protivljenje većega dijela sela. Nezadovoljstvo zbog odgađanja planiranih i već odobrenih radova sve više je raslo. Napokon je izazvalo svojevrstni prosvjed. U dekanov je ured u Omiš 17. ožujka sljedeće 1883. godine nahrupilo 37 ljutih Kučićana, koji su svojom bukom iznenadili dekana Benkovića. Njihova izjava unesena u službeni zapisnik glasi:

Naša crkva posvećena Sv. Luki jest tisna i malašna za broj duša, koji sveđjer toviše napriduje, uz to je bila lani oštećena od groma. Mi smo bili pitali dopuštenje da se ona razširi i produlji i bio je učinjen dotični nacrt. Čuli smo da je c. k. Vlada bila i pristala na našu želju, ali kako svaka dobra namjera nadje protivnika, tako i ova, premda dobra i sveta, našla je protivnika. Mi zato

prosimo i zaklinjemo vlast crkovnu da dođućim proljećem počme se radja crkve, kako je potribito i dostojno, jer i sada ovim kišam ima vode dosta u njoj ter mi ne možemo se u njoj zakloniti. Medju protivnicim rečene naše želje priznajemo d. Mihu Tomasovića, našega sadašnjega župnika, koji ako ne bi htio pristati na gradjenje crkve, bolje bi bilo da bude odstranjen. Slijede imena uz koja su nepismeni prosvjednici svojom rukom nacrtali križ, a Jozo Vukasović, Ivan Vukasović, Jozip Srdanović, Marijan Šušić, Marko Tomasović i Ante Vukasović vlastoručno se potpisali.

Don Mijo se je skorom početku radova svejedno i dalje protivio te to izrazio i u pismu poslanom Kotarskom poglavarstvu, a kotarski poglavar Conrad svoje veliko nezadovoljstvo zbog njegova upornog protivljenja izričitoj odluci Dalmatinskoga namjesništva izrazio u dopisu upućenom 4. svibnja 1883. Biskupskom ordinarijatu. Sljedećega je 25. svibnja zatražio preko Ordinarijata da don Mijo vrati natrag projekt i trebovnik, što ih drži kod sebe, pa će to kučićkom crkvinarstvu poslati preko omiške općine, kako bi ono i bez župnika moglo izvesti radove dok su dani pogodnih vremenskih prilika. Dekan je 18. svibnja izvijestio da kamenje za radove na proširenju kučićke crkve još nije pripremljeno a ni vapno ni ostali građevinski materijal. Predložio je da se crkvinarstvu zaprijeti kaznama. Sljedećega je 6. lipnja odgovorajući na pismo primljeno od Ordinarijata izjavio da je ukor dan don Miji od biskupijske uprave zbog toga što stvara zabunu i nezadovoljstvo u puku i kod vlasti njemu prenio a da je nacрте

i trebovnik napokon predao crkvinarstvu.

U Ordinarijat je sljedećega 30. lipnja stiglo pismo kućićkoga župnoga crkvinarstva u kojemu oni *opetovano izjavljuju da svota od 1.300 forinti nalazi se spravna u crkvojnoj blagajni. Glede svote od forinti 1.591 i novčića 69, koja spada na seljane da dobrovoljno prinesu, potpisani poznajući okolnosti ovoga sela, ne uzdaju se u dobrovoljnu pomoć seljana (...), ako se pismeno ne obvežu, a na to u sadašnjim okolnostima mučno da se sklone radi nesloge koju pire seoski nemirnjaci.* Toj su izjavi dodali sljedeći odlomak: *Ovo crkvinarstvo bilo je dobavilo tri vriedna majstora da š njima ugovara pogodbu i nastojalo da se skupe seske i kućne starešine te da ih obveže na dobrovoljnu pripomoć za razširenje, koja na nje spada, ali nemirnjaci odvatili seljane od dogovora, varali ih i zbuñjivali zahtjevajuć da se radja započme o samomu trošku crkvinarstva bez seoske pomoći (...).* U nastavku se žale da ti nemirnjaci članove crkvinarstva *neistinito i smiono na ime crkvojnih i svitovnih starešina sumnjičeevo crkvinarstvo prid seljanim, a na ime seljana prid starešinam lažno prikazujući jednim i drugim.* Na kraju predlažu da za slučaj da se nema povjerenja u ono što je u pismu navedeno neka Ordinarijat *blagoizvoli opridiliti jednoga crkvojnoga povirenika u ovo selo, koji bi se uvirio ob ovomu što je navedeno.*

Ordinarijat je nakon toga pismom od 5. srpnja 1883. javio preko dekana da se od sljedećega 16. srpnja zabranjuje obavljanje bogoslužnih čina u kućićkoj

crkvi, pa se mora naći neka druga prostorija koja će za to služiti sve do dovršenja radova na njezinu produženju i proširenju. Drugi odlučujući potez bio je don Mijin premještaj u župu Drašnice udaljenu od Kućića pedesetak kilometara. Nakon toga je sve brzo krenulo. Dekan je 25. srpnja poslao na odobrenje ugovor o izvedbi radova što ga je crkvinarstvo u međuvremenu sklopilo s poduzetnikom Kamšom. Sve nije bilo dovršeno do 21. studenoga, kad je dekan Ordinarijatu prosljedio opetovanu molbu kućićkoga župnika Mimice da se dopusti služenje mise u crkvi, iako još nije bila posve dovršena, jer su zaredali kišni i prohladni dani pa je sve teže bilo održavati obrede na otvorenom.

Toj molbi nije bilo udovoljeno, zacijelo zbog bojazni da bi to radove usporilo, sve dok župnik nije 12. posinca 1883. javio: *Radnja od razširenja ove župničke crkve već je napokon konačno dovršena te s tim pada svaki uzrok koji bi se mogao i najmanje priečiti da se podpisanom dozvoli čim prvo misiti u istoj, jer neophodno potribiti, pošto u svetčane dneve puk s hrdjavim vremenom ne može vani slušati misu, kao što se je zbilo na 8. i 9. tekućega mjeseca. Obća je želja ovoga pučanstva da blagoslovljenje njihove crkve bude sliediti po Božiću, jer žele taj žudjeni dan što svečanije proslaviti.* Ordinarijatu je sljedećega 15. prosinca stigao i brzoglav sa svečano sročnim tekstom na latinskomu jeziku, koji u hrvatskom prijevodu glasi: „Danas je crkva sasvim dovršena. Puk, moleći apostolski blagoslov, smjerno moli da se sutra u njoj slavi misa. Ljubeci očinsku ruku Nikola

Mimica“. Iz Ordinarijata je na to brzojavno odgovoreno: „Uz pristanak i civilnih vlasti u dovršenoj crkvi dopuštamo slavljenje mise podjeljujući traženi blagoslov – Marko biskup“. Župnik je taj odgovor poslan običnom poštom dobio preko dekana. U njemu je dodano da mu se *udijeljuje oblast da blagoslovi crkvu, tu skoro razmaknutu, i to kad bude cienio da mu je zgodnije.*

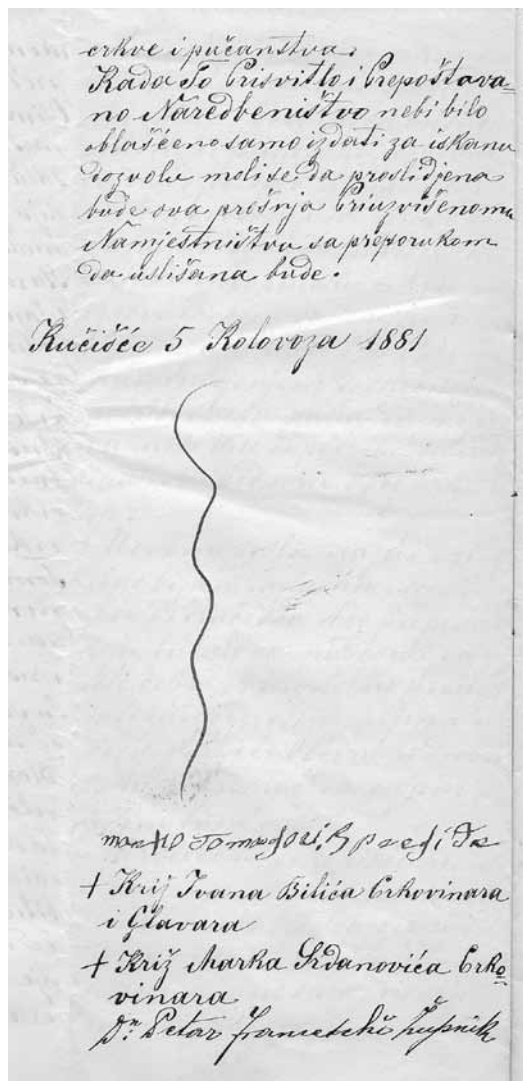
Predaja o tom „razširivanju“ crkve Sv. Luke zapisana oko g. 1910. kaže: „Nisu bili svi seljani kuntenti da se tude razmiče te su je obnoć orili; i tada su je čuvali banduri za šest nedilj /!/. I to je čuva Mate Radić i Mijo Marunčić“. O tom nezadovoljstvu nekih Kućićana, među kojima je glavni bio don Mijo, nalazimo podatke u arhivskoj dokumentaciji, ali ne i o ruše-

nju po noći u doba izvođenja građevinskih radova. Čini se da je predaja u tom dijelu rečenice netočno spojila sjećanje na neke nereda do kojih je došlo znatno prije početka radova, točnije u veljači 1882. sa zidarskim radovima na crkvi tijekom kasnoga ljeta i jeseni g. 1883. Iz bilješke sačuvane u Nadbiskupskom arhivu nije moguće doznati što se je g. 1882. zapravo događalo nego samo to da je Biskupski ordinarijat na molbu kućićkoga Crkvinarstva odobrilo trošak iz crkvene blagajne za čuvanje crkve i crkvene konobe te preporučilo da se o tim neprilikama izvijesti Kotarsko poglavarstvo koje je dužno paziti na red“.

Vijest o uspješnom završetku toga građevinskog pothvata sa zadovoljstvom su primili u splitskom Biskupskom ori-

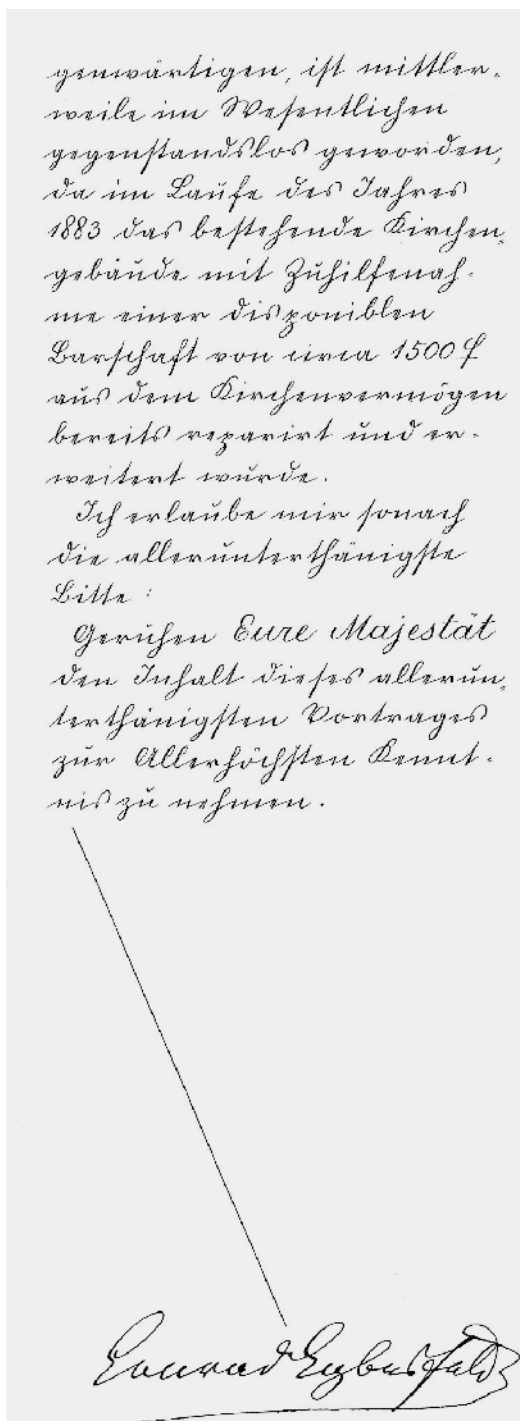

narijatu, Kotarskom poglavarstvu, zadarskom Namjesništvu i bečkom Ministarstvu za bogoštovlje i nastavu.

Lijevo: Završni stupac molbe kučićkog crkovinarstva poslana Biskupskom ordinarijatu 5. kolovoza 1881.

Desno: Završni stupac izvješća Sigmunda Freiherrna Conrada von Eybesfelda, ministra za Bogoštovlje i nastavu (Beč, 15. III. 1884.) načelniku carskoga kabineta gdje naglašava da je kučićka „postojeća crkva u tijeku g. 1883. s 1500 fiorina raspoložive gotovine od njezinih dobara već popravljena i proširena“. S lijeve strane toga stupca, koji nije na ovoj slici, navedeno je da je car to primio na znanje 20. ožujka 1884.

KAO GORDI SOKOL

Domovino draga, žedahu te preci,
čeznuše k'o srne za izvorom krjepkim.
Prolazilo vrijeme, mnogi dani minu,
žudjelo je srce svoju Domovinu.

I k'o bedem čvrsto, pred onim što prijeti,
predaka je zavjet ispunilo sveti.
Hrvat, svoj na svomu, časno život živi,
vjeran domu svomu, odan Domovini.

Žedahu te preci, čuvarice snova
i ja nosim znamen sa izvora tvoga.
Grlim riječi mile, ognjišta, zvonike,
u nutrini bića heroje, ratnike.

Volim tvoje more, šume, polja, rijeke,
Domovino, divna, pjesmo riječi svete.
Sve kiše i bure kroz smiraje dana,
imena heroja od kojih si tkana.

Svaku stopu ljubim, svaku žrtvu tvoju,
u srcu i oku nosim svu ljepotu.
Iz kamena rajska ruža procvjetala,
cvijet istine raste iz herojskih rana.

Kao gordi sokol, u svom letu smjelom,
ponosno se diže nad hrvatskim nebom.
Taj osjećaj snažni uvijek mi se javi,
ljubeć' stijeg slobode, crven, bijeli, plavi.

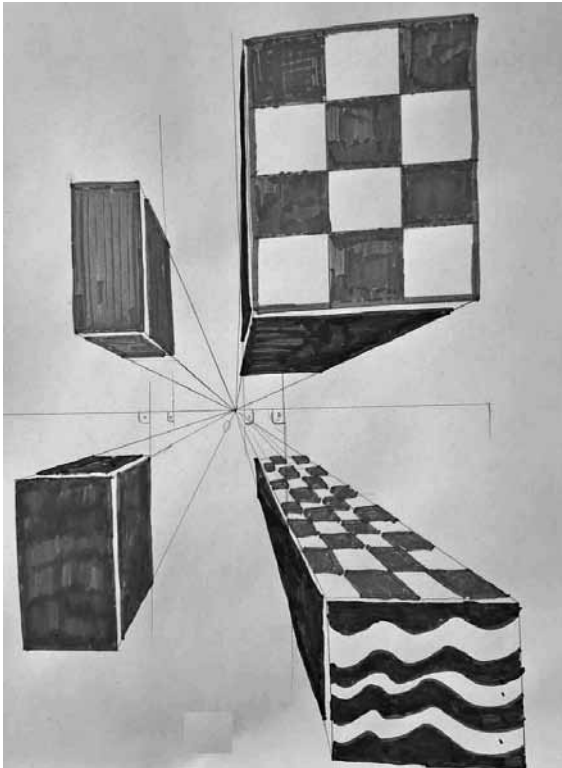
Kad leprša zrakom, sva mi duša sjaji,
hvalu daje svima što su za te pali.
Hrvatska moja, Domovino draga,
žedahu te preci nekih davnih dana.

Dok ja, u slobodi, sa izvora tvoga,
nosim znamen sveti, čuvam blaga mnoga.
Bljeskove, Oluje, munje, praskozorja,
sve kiše i bure, ozbiljenja tvoja.

Korake ratnika u smiraju dana,
stijeg ljubavi žive od koje si tkana.
Jedno sveto nebo, što nam duše krijepi,
crven, bijeli, plavi, naš pleter hrvatski.

Domovino draga, ti si naša snaga,
mi smo svjetlo tvoje što sja za heroje.
U srcima žari ponos i ljepota,
nek hrvatski, navijek, raste cvijet života!

Branka Mlinar, Omiš

Ante Šarac, 7. r.

U RADOSTI JUTRA SLOBODA TRAJE

Od prvoga dana, na prvoj crti
vi, hrabro ste stali prkosit' smrti.
Smjelošću silnom u jakosti želje,
čvrsti k'o stijene, na braniku zemlje.

Domovina bje u ognju i krvi,
braniti svoje vi, hitaste prvi.
Sačuvati ime hrvatsko, drago,
naš raj zemaljski, najvrjednije blago.

U radosti jutra sloboda traje,
krijepi srdašca vašim sebedarjem.
O, sokoli premili, branitelji,

duša vam pjesmom zahvaliti želi!
I ostavlja za vas ruže u stihu,
na latici svakoj molitvu tihu.

Branka Mlinar

DALMACIJA

Dalmacija suncem obasjana, grb ti je lavlja glava,
Od stoljeća sedmog kolijevka Hrvata, zvijezdo plava.
Jadransko more tvoje otoke pučina krije,
brodovima tvojim hrvatska trobojnica vije.

U zagrljaju Marjana Split spava,
Hajduk igra, navije Torcida, radost je prava.
U srcima našim naprijed Bili,
s njim se ponosi Dalmacija i Split cili.

Dioklecijanova palača, svetog Dujma katedrala,
Peristil - biser Splitskog festivala.
Slavuje dalmatinskih klapa Omišu dala,
mornaricu slavnu hrvatskog Jadrana.

Simbol vinova loza i maslinova grana,
obrađuju težaci i ribari lica nasmijana.
Čarobna ljepotica Cetina rijeka,
Zrmanje slapova žamor i jeka.

Dubrovniče tvoje zidine mira,
lijepom Zadru morska orgulja svira.
Obala tvoja, za turiste postelja meka,
Dalmacija majka sinove mornare čeka.

Stipe Topić, Toronto (Kanada)

ZAPUŠTENA ZEMLJA

Di su moje staze, puti,
di su moje vriće, skuti,
di su stari parašoli,
mene moje srce boli.

Uvik kada dođem gori,
gori u Kućice moje,
sve je pusto, zareslo je.

Ne moš' nikud proći sada,
kud san uvik išla mlada,
svugdi ja san mogla ići,
i svakoj planini prići.

A sad više ja ne mogu,
nigdi stavit svoju nogu,
proć' sada je nemoguće,
zareslo je sve do kuće.

Antica Mihaljević rođ. Srdanović
(Iz zbirke pjesama „Glasovi moga srca“)

Cetina

Duboko u stijeni Cetina huči,
kao da živi kući.
Njena je voda zeleno bistra,
na njoj se oslikava brnistra.

Mnoge žeđi Cetina gasi,
a zelene vrtove spasi.
Njena voda je mirisna kao cvijeće,
veselo žubori u proljeće.

Anđela Radić, 4.r.

Manta me ljubav

Ljubav me privukla kao miris kolača.
U srcu mi se osmijeh skrio jer sam na
tebe mislio. Ah, ta ljubav pomuti svaki
mozak zdrav. Za osobu koju voliš boriš
se kao lav i tada misliš jesi li zdrav. Mo-
joj ljubavi nema kraja kao da je izašla iz
raja. Njezina snaga nadilazi sva svjetska
znanja. Ovo Valentinovo pusti čokolade
ja nju vodim na čevape.

Dominik Sovulj, 6.r.

Moja mama

Moja mama se zove Miroslava i prezi-
va se Kovačić. Ima 35 godina. Ona ima
plave oči poput plavog mora usred ljeta.
Njena crvena kosa je kao tamna crve-
na jabuka. Ona je visoka oko 170 cm
i stalno nosi crnu odjeću. Slatka je kao
moja dva mačića. Ona zna matematiku,
zemljopis i još puno toga. Kuhinja je za
moju mamu raj zato jer predobro kuha.
Moja mama je dobra i duša joj je kao u
1000 anđela. Moja mama je pravi prij-a-

telj jer bi ona svakome u nevolji pomo-
gla, zaštitila ga, branila ga...

Ja volim svoju mamu jer bi ona sve
učinila za mene.

Eto to je opis moje majke.

Ante Kovačić, 4.r.

Moja mama

Moja mama je slatka
Puno mi je draga.
Ona mene voli,
Kao što ja nju volim.

Kada si bolestan
Uvijek zoveš: MAAA- MAAA!
Ona najbolje liječi,
Ali kad ona zaplače,
Njezine suze
Mene zaboje.

Jelena Vukasović, 2.r.

Marija Babić, 4. r.

Moja mama

Mama je moje malo srce,
Mama je moje malo cvijeće,
Mama je moje malo more i
Mama je moje malo sunce.
Mama nam pomaže i voli nas.
Mama želi da budemo vrijedne
A ne lijene.
Mama nas uvijek voli.

Rina Šušić, 2.r.

Moje more

Plavi valovi gorki i slani,
more toplo ko ljetni dani.
Svakog ljeta kupam se tu
uvijek uživam ko u snu.

More je predivno, kristalno bistro,
ribice guštaju jer im je čisto.
Zimi nas hrani, ljeti nas hladi,
vole ga svi, i stari i mladi.

Dino Srdanović, 4.r.

Moje more

Moje more čisto i bistro,
plavi se kao nebo,
sjaji kao zvijezda u noći i dragulji noćni.

Sunce svoje zrake pruža,
niz obalu kao ruža.
Dubina mora, dubina duše
more je moje duše.

Marija Babić, 4.r.

Tajne mora

U njemu tajna se skriva
u njemu zlato počiva.
More ga čuva od pohlepe ljudi
od loših čudi.

Privija ka uz prsa svoja
i voli ga ka mene majka moja.

Ribe, školjke i neki morski cvijet,
u moru čitav je svijet.
Njemu znače od zlata više
kao čovjeku zrak koji diše.

No lagano noć već stiže
oluja već se diže.

U noći nemirnoj urliče more
ima noćne more.

Sanja da izgubit će blago,
sve što mu u životu drago.

Zato, grmi i o stijene puca
do ponovnog svanuća sunca.

O hridi tuče more
u cik rane zore.

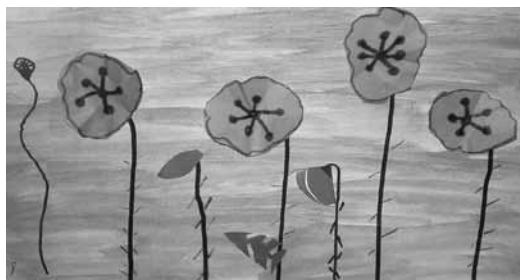
Sunce ga tada pogleda mило
znajući kako je nemirno snilo.

Pod oblacima more se plavi
ljepotu svoju slavi.

Pokazat nam se želi
„Pogledajte me!“ veli.

Petar Topić, 5.r.

(2. mjesto na natječaju „Josip Pupačić i ja“)

Anđela-Marija Sovulj, 4. r.

More

More je moja sreća.
More je moja ljubav.
More je moja pjesma.
More je velika plava knjiga.
More je Hrvatska.

Ružica Šarac 1.r.

Proljeće

Čekao sam čekao završetak te hladne zime. Jednom sam šetao šumom i, odjednom, začujem ptice i potok kako žubori. Došlo je PROLJEĆE! Napokon je prošla ta hladna zima. Djeca su radosnija jer mogu ići vani i igrati se. Ja najviše volim provoditi vrijeme igrajući s prijateljem nogomet. Potok žubori, voda je bistra. Ptice pjevaju. Kroz šumu odjekuje njihov pjev. Cvijeće miriše. Šuma je

cijela lijepa. Životinje se bude. Proljeće je tu. Brzo će i ljeto. Zato savjetujem svoj djeci neka se igraju vani dok je ovako lijepo. To je za mene pravo proljeće!

Luka Sovulj 3.r.

I odrasli griješe

Ja nekad griješim. I odrasli nekad griješe. Moja mama griješi - ponekad zakasni na posao. Tata isto zna pogriješiti kad nešto ne napravi. Baka nekad ne zalije cvijeće. Dida nekad nešto ne kupi kad mu baka reče. To su sve pogreške. I ja se slažem kako svi na svijetu imaju svoju pogrešku!

Roko Bartulović 3.r.

Kako san sadila kunpire

Došlo je proliće i lipo vrime. Počela je rađa u poju. Ja san jedinica i mizimica i

Ante Kovačić, 4. r.

nikad nisan tribala radit ni pomagat. Ali moja mater je ostala noseća pa san je ja morala zaminit. Natrali su me u poje. Meni to nikako nije bilo po guštu. Digli su me ranon zoron. Cilo vrime san žugala i bila juta. Niko me nije obadava. Po pija kunpira nisan ni posadila nago itala u gaj. Svi su mi se rugali i smijali da kunpiri koje san posadila neće niknit. Vikali su da ne gavjan svugdi. Mene to nije sekiralo. Samo san tila ić ća. Sve žunte su me bolile. Kad mi je završio moj prvi težački dan na žurnati u rođenog ćaće sili smo jist. Nisan se mogla namistit koliko me sve štrevalo. I unda čujen ćaću: Dotakla se gospojica žmula i nabila 2 žuja! Skočila san sa katrige ko oparena i utekla leć.

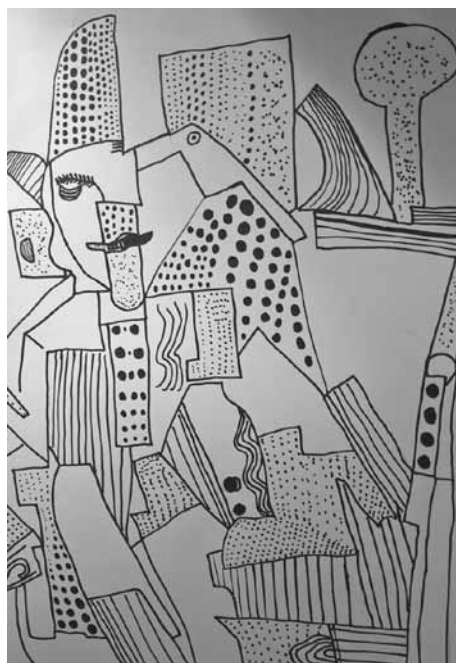
Marija Sovulj 3.r.

Nedjeljka Kovačić, 4. r.

Dominik Sovulj, 6. r.

Luka Vukasović, 6. r.

KRONOLOŠKI PREGLED DOGAĐAJA U ŽUPI KUČIĆE

(od prosinca 2016. do lipnja 2017. godine)

7. siječnja 2017.

Zima i ekstremno niske temperature pogodile su veći dio Europe i Hrvatsku. Najniža temperatura izmjerena na meteo stanici u Kučićima (pokraj škole) bila je -10,2 °C, a zabilježena je 7. siječnja 2017. u 7:27 sati.

11. veljače 2017.

Svečanom sv. misom u kapelici u Tomasovićima proslavljen blagdan Gospe Lurdske. Uz župnika don Ljubu Bodrožića svetu misu je predvodio i propovijedao don Zvonimir Mijić, župnik župe Uznesenja BDM - Lokva Rogoznica.

1. ožujka 2017.

Pepelnica označava početak korizme. Svetu misu na čistu srijedu služio je župnik don Ljubo Bodrožić, koji je na poseban način u korizmeno vrijeme pozvao na molitvu i djelovanje protiv psovke u našoj župi.

26. ožujka 2017.

Četvrte korizmenu nedjelju, održan je tradicionalni križni put u župi Katuni

– Kreševo. Na pobožnosti je sudjelovao velik broj vjernika iz domaće župe i ostalih župa omiškoga dekanata. Zbog lošeg vremena pobožnost je održana u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije - Posrednice svih milosti.

26. ožujka 2017.

U omiškoj župnoj crkvi sv. Mihovila održan koncert pučke i korizmene baštine Omiša i omiškoga kraja. Crkvene pjesme i napjeve svojih župa izveli su: pjevačka skupina „Cantores Almissum“ iz Omiša, klapa „Pasika“ iz Kostanja, pučki pivači župe sv. Luke Kučiće i pjevačice župe Uznesenja BDM iz Lokve Rogoznice.

Ožujak/travanj 2017.

Obnovljen kor u staroj župnoj crkvi sv. Luke, čime je ovaj dio unutrašnjosti crkve dobio nekadašnji izgled. Radove na obnovi kora financirali su Kučićani iz Amerike i Kanade, a njihova imena objavili smo u prošlom (43.) broju župnog lista.

3. travnja 2017.

U sklopu „Pasijske baštine“ u Zagrebu, u crkvi Presvetog srca Isusova u Palmotićevoj ulici održan koncert korizmenih i pučkih napjeva Omiša i Omiškoga kraja. Na koncertu sudjelovali i pučki pivači župe Kučiće. (Opširnije u posebnom prilogu ovog broja).

7. travnja 2017.

U petak prije Cvjetne nedjelje održana pobožnost križnog puta kroz selo (ova

pobožnost započeta 1997. održavala se na Veliki četvrtak poslije sv. mise). U meditacijama križnog puta „Oca i majke“ Splitsko-makarske nadbiskupije, sudjelovao je i župnik don Ljubo Bodrožić.

3. – 8. travnja 2017.

Brigom župnika, uz trud i pomoć grupe župljana i župljanki, postavljeno je novo svetohranište i rasvjeta, što je prva faza uređenja prezbitarija u novoj župnoj crkvi.

13. – 16. travnja 2017.

Svečanom liturgijom i tradicionalnim pobožnostima obilježeno je sveto vazmeno trodnevlje Veliki četvrtak, Veliki Petak i Velika Subota, te Uskrs – najveći kršćanski blagdan. Svečanu sv. misu Večere Gospodnje uz župnika don Ljubu Bodrožića predvodio je don Mario Popović.

17. travnja 2017.

Na Uskrsni ponedjeljak, grupa vjernika iz Kučića bila je na župnom izletu u nacionalnom parku Krka. Tamo su sudjelovali na svetoj misi na Skradinskom buku koju je u koncelebraciji više sve-

ćenika predvodio šibenski biskup mons. Tomislav Rogić.

6. svibnja 2017.

Pokaznom vježbom, sv. misom za-dušnicom za poginule i umrle vatrogasce iz Kučića, te svečanom sjednicom društva, obilježena je 30-ta godišnjica osnivanja DVD-a Kučiće.

14. svibnja 2017.

Prva sveta Pričest je posebno slavlje u kojem djeca po prvi puta pristupaju euharistijskom stolu, te u pričesti blaguju Tijelo Kristovo. Ove godine, u svečanom euharistijskom slavlju sakrament Prve svete pričesti primile su dvije djevojčice i četiri dječaka iz naše župe.

25. svibnja 2017.

Četrdeset dana nakon Uskrsa slavimo blagdan Uzašašća Kristova ili Spasovo. Svetu misu na blagdan Uzašašća u zajednici vjernika naše župe slavio je župnik don Ljubo Bodrožić. Prije sv. mise obavljen je tradicionalni blagoslov polja.

Ć. Tomasović

Kučićki bubnjari

STATISTIKA ŽUPE SV. LUKE KUČIĆE ZA GODINU 2016.

Kako su u prošlom 43. broju župnog lista nisu tiskani podaci iz župnih matica, objavljujemo ih u ovom broju, a našim čitateljima se ispričavamo zbog tog slučajnog propusta.

KRŠTENI 2016.

r.b.	Krštenik / ca	Kršten / a	Roditelji
1.	Lena Nika Srdanović	7. 2. 2016.	Ivica i Elza r. Sovulj
2.	Marko Tomasović	10. 4. 2016.	Marin i Mislava r. Vuković
3.	Toni Tomasović	22. 5. 2016.	Svetomir i Antonija r. Buljević
4.	Toni Sovulj	3. 7. 2016.	Petar i Kristina r. Mikuličić
5.	Iva Sovulj	31. 7. 2016.	Ante i Tea r. Tavrić

UMRLI 2016.

r.b.	Ime i prezime	Rođen / a	Umro / la
1.	Slavko Topić pok. Mirka	19. 9. 1931.	19. 12. 2015.
2.	Vladimir Šarac pok. Stipe	10. 9. 1946.	11. 1. 2016.
3.	Josip Marunčić pok. Dušana	9. 4. 1938.	9. 2. 2016.
4.	Radomir Marunčić pok. Dušana	29. 4. 1936.	12. 2. 2016.
5.	Nada Tomasović ud. Trojke	1. 4. 1933.	29. 5. 2016.
6.	Nediljka Kovačić ž. Ante	16. 1. 1927.	8. 7. 2016.
7.	Benedikta Pervan ž. Stanislava	21. 3. 1928.	28. 7. 2016.
8.	Emanuela Šarac kći Stipe	10. 10. 2015.	26. 8. 2016.
9.	Juraj Srdanović pok. Marijana	28. 3. 1941.	8. 10. 2016.
10.	Miro Marunčić pok. Bogoljuba	8. 8. 1966.	8. 11. 2016.
11.	Mijo Topić pok. Jakova	2. 1. 1939.	12. 11. 2016.

VJENČANI 2016.

r.b.	Vjenčani	Ime i prezime	Roditelji
1.	12. 11. 2016.	Tomislav Delić i Marija Šušić	Bože i Pava r. Čović / Josip i Zlata r. Rogošić
2.	10. 12. 2016.	Grgo Topić i Ivana Vukasović	Ilija i pok. Vera r. Radić / pok. Tihomir i Davorka r. Kovačić

PRVOPRIČESNICI (29. svibnja 2016.)

r.b.	Prvopričesnik / ca	Roditelji
1.	Marija Babić	Petar i Ana r. Topić
2.	Nedjeljka Kovačić	Čedomir i Božena r. Vukasović
3.	Anđela Radić	Mate i Željka r. Pavić
4.	Anđela Marija Sovulj	Milan i Ružica r. Sovulj
5.	Ante Kovačić	+ Marko i Miroslava r. Jerčić
6.	Duje Sovulj	Tonći i Marija r. Vukušić
7.	Josip Šarac	Ivan i Lidija r. Mikuličić
8.	Dino Srdanović	Ivo i Duška r. Topić
9.	Jure Srdanović	Nediljko i Sanela r. Sakić

KRIZMANICI (15. svibnja 2016.)

r.b.	<i>Krizmanik / ca</i>	<i>Roditelji</i>	<i>Kum / a</i>
1.	Silvio Bilić	Jakiša i Silvija r. Pavlić	Filip Buljević
2.	Vanessa Bartulović	Jerko i Danijela r. Sovulj	Barbara Mimica
3.	Doris Kovačić	Damir i Gita r. Srdanović	Tihana Vukasović
4.	Paula Kovačić	Ivan i Marina r. Kekez	Antonija Kovačić Barišić
5.	Jakov Kovačić	Mirko i Marija r. Šarić	Ante Topić
6.	Ana Kovačić	Ljubomir i Mirjana r. Marasović	Toni Barišić
7.	Marko Pervan	Pankracije i Zrinka r. Srdanović	Ivan Bilić
8.	Ante Truman Raboteg	Dražan i Snježana r. Bilić	Martina Bilić
9.	Katarina Raboteg	Ivica i Ivana r. Mladin	Marija Tudor
10.	Josip Sovulj	Tonći i Marija r. Vukušić	Ante Sovulj
11.	Matija Šarac	Milidar i Marija r. Tomasović	Krešimir Tomasović
12.	Magdalena Šarac	Božidar i Nevenka r. Vranković	Nikola Grgić
13.	Anica Topić	Matko i Selestina r. Marinović	Anita Bašić
14.	Jelena Topić	Marko i Jadranka r. Kovačić	Marija Topić
15.	Roberta Topić	Robert i Darija r. Sovulj	Ante Sovulj
16.	Vlatka Topić	Boško i Božena r. Rodić	Tomislav Bilić

KONCERTI PASIONSKE BAŠTINE U OMIŠU I ZAGREBU

Tradicija pučkog pjevanja u župi Kučiće baštini se više od stoljeća, a posebno se njeguju sprovodni napjevi (koji su nekada bili sastavni dio sprovodnog obreda i molitvi za mrtve), te napjevi Velikoga tjedna, posebice Velikoga petka.

Pučki napjevi, pomalo različiti od mjesta do mjesta, u nekim župama vremenom su potpuno nestali, dok su u nekim drugima zamijenjeni četveroglasnim ili klapskim pjevanjem. Tako je pučko pjevanje za vrijeme svete mise ili za drugih liturgijskih slavlja postalo rijetkost u župama našeg kraja.

U ožujku ove godine u Kučićima je nakratko boravio naš poznati etnomuzikolog, glazbeni pedagog, kompozitor i skupljač hrvatskog tradicijskog glazbenog narodnog blaga dr. Joško Čaleta iz Instituta za etnologiju i folkloristiku, koji

je imao prigode uživo poslušati dio sačuvane pučke pjevačke baštine naše župe.

Vidno zadovoljan onim što je čuo u Kučićima, maestro Joško Čaleta je kućičke pučke pivače pozvao u Zagreb, na gostovanje u sklopu svečanosti „Pasionске baštine“ koja je u proteklih 26 godina postala prepoznatljiv i nezaobilazan kulturni događaj u hrvatskoj metropoli.

Uz pomoć i animaciju mladog profesora Jure Šabana-Stanića iz Omiša, dr. Joško Čaleta je odabrao pjesme i napjeve, te osmislio program kojim će se predstaviti dio korizmene pjevane pučke baštine Omiša i bliže okolice. U tematski osmišljenom programu, uz spomenu te pučke pivače župe sv. Luke iz Kučića sudjelovala je pjevačka skupina *Cantores Almissum* iz Omiša, klapa *Pasika* iz Kostanja, te pjevačice župe *Uznesenja Blažene Djevice Marije* iz Lokve Rogoznice.

Oni su koncert izveli 4. korizmene nedjelje, 26. ožujka 2017. u omiškoj crkvi sv. Mihovila Arkandela. Omišani i ostali ljubitelji pjevane baštine nisu krili zadovoljstvo onim što su vidjeli i čuli te večeri u omiškoj crkvi, a prava je šteta što su koncert mnogi propustili.

Bio je to pravi uvod u još jedan veliki događaj, isti koncert pod nazivom *"Kada bude tilo 'mriti'"* održan je u ponedjeljak, 3. travnja 2017. navečer u bazilici Srca Isusova u Plamotičevoj ulici u Zagrebu. Ranije spomenuti pjevači i pjevačice iz Omiša, Kučića, Kostanja i Lokve Rogoznice izveli su napjeve vezane uz Cvjetnicu, obrede Vazmenog trodnevlja, te dio sprovednih obreda.

Pučki pivači iz Kučića u toj prigodi otpjevali su: *"Kralju u kojemu sve živi"* (ulazna antifona, misa za pokojne, Ps.67), *"Ja se kajem, Bože mili"* (korizmena pjesma), *"Pokoj vječni"* (ulazna pjesma, misa za pokojne, Ps.65), dio himna *"Dan od gnjeva"* (posljednica, misa za pokojne), dio iz *"Gospinog plača"* fra Petra Kneževića (uvod u obrede Velikog petka), *"Evo drvo križa"* (otkrivanje križa, obredi Velikog petka), *"Puče moj"* (prijekor Velikog petka), te napjev *"Ispovidite se Gospodinu jer je dobar"* (iz procesije Velikoga petka).

Gromoglasan i dugotrajan pljesak na kraju koncerta pokazao je oduševljenje okupljenih koji su u potpunosti ispunili prostranu baroknu isusovačku baziliku u srcu Grada Zagreba.

Koncert Pasijske baštine Omiša i okolice te večeri izravno je emitiran u programu Hrvatskog radija. U prigodi istog događaja napravljena je posebna emisija koja je osim pjevane baštine slušatelje nacionalnog radija upoznala s još nekim običajima vezanima za korizmu i Veliki

tjedan, a koji su sačuvani u omiškom kraju i Kučićima.

Valja spomenuti da su događaji u okviru „Pasijske baštine“ u Zagrebu dosta popularni i svake godine sve posjećeniji, a karakterizira ih godišnji kontinuitet izvedbi, ne samo kazališnih, već i različitih umjetničkih žanrova stvaralaštva na temu Isusove muke i Uskrsnuća. Zbog velikog broja izvedbenih djela, Svečanosti u Zagrebu traju desetak dana i obuhvaćaju brojne aktivnosti iz područja književnosti i likovnog, glazbenog, pučkog stvaralaštva i tradicijske baštine, odnosno običaja nadahnutih temom Muke.

Program se izvodi u korizmenom vremenu u crkvenim i svjetovnim kulturnim ustanovama. Posebitost zagrebačkih Pasijskih svečanosti je i u raznolikosti sadržaja programa, od klasičnih do suvremenih koji su visoke umjetničke razine. Ovogodišnja 26. „Pasijska baština“ pod pokroviteljstvom Skupštine Grada Zagreba, trajala je od 1. do 12. travnja 2017. na različitim lokacijama u Gradu Zagrebu.

U neslužbenom druženju poslije koncerta novinarima i organizatorima darovane su „golubice“ na maslinovim grančicama čime su domaćini upoznati s još jednim posebnim i izvornim običajem koje naše selo od davnina baštini upravo u vrijeme Velikoga tjedna.

Na kraju, organizatori i sudionici bili su više nego zadovoljni ovim uspješnim događajem, pa je spontano prije povratka kućama „pala“ i dalmatinska pisma.

I ne samo da smo bili zadovoljni, mi Kučićani bili smo ponosni što smo široj publici pokazali dio naše pjevane pučke baštine koja je sačuvana od zaborava.

Ć. Tomasović

DOBROVOLJNO JE VATROGASNO DRUŠTVO KUČIĆE OBILJEŽILO 30 GODINA POSTOJANJA

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kućice ove godine proslavilo je značajnu obljetnicu, 30 godina postojanja i kontinuiranog djelovanja. Proslava trideset godina DVD-a Kućice bila je u subotu, 6. svibnja 2017. Svibanj je poznat i kao mjesec zaštite od požara, u kojem vatrogasci diljem svijeta štiju svog zaštitnika svetog Florijana, kršćanskog sveca i mučenika koji se slavi 4. svibnja.

Program proslave 30 godina DVD-a Kućice počeo je u jutarnjim satima, vježbom gašenja i spašavanja u krugu i prostorijama Osnovne škole u Kućicama. Na oduševljenje prisutnih vatrogasaca i mještana, vježba je odrađena na visokom nivou, a kućički vatrogasci su pokazali kako su spremni nositi se s raznim intervencijama u spašavanju ljudskih života i imovine. U ovoj pokaznoj vježbi

sudjelovali su uglavnom mlađi članovi društva.

Potom je u staroj župnoj crkvi sv. Luke služena sveta misa zadušnica za sve umrle i poginule članove DVD Kućice, koju je služio župnik don Ljubo Bodožić.

Ovo je i prigoda da se poimenice prisjetimo naših poginulih i umrlih vatrogasaca, to su: Dominko Topić, Berislav (Boro) Topić, Nediljko (Nede) Čagalj, Josip Sovulj - Zele, prof. Ivan Tomasović, Ratko Tomasović – Skako, Franjo Tomasović – Banjo, Slavko Sovulj - Ćure, Tihomir (Tiho) Vukasović, Neno Šušić, Jakov Vukasović pok. Pave, Jakov Vukasović Ikin, Mate Šarac pok. Joze i Juraj Srdanović – Jurko.

U poslijepodnevnom satima u sportskoj dvorani u Kućicama održana je svečana sjednica Društva na kojoj su bili

nazočni članovi DVD- a Kučiće, mještani, gosti i visoki uzvanici. U toj prilici Vatrogasna zajednica Splitsko-dalmatinske županije, DVD-u Kučiće dodijelila je plaketu za 30 godišnji rad. Također, kućičkim vatrogascima uručena su priznanja za 10, 20 i 30 godina članstva u društvu, te priznanja i nagrade za poseban rad i doprinos Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Kučiće.

Na svečanoj sjednici domaćini su uručili prigodnu plaketu Gradu Omišu, a za poseban doprinos DVD-u Kučiće i vatrogastvu općenito, zbog financiranja uređenja prostorija Društva u sklopu mjesnog doma, te nabave nove autocisterne.

U povodu 30 godina postojanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Kučiće prisjetit ćemo se nekih važnijih događanja iz povijesti društva.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kučiće osnovano je 18. siječnja 1987. godine na inicijativu pok. Ive Pejkovića (ondašnjeg predsjednika DVD-a Dugi Rat i VSO Omiš), tadašnjeg predsjednika MO Kučiće Ante Božića i pok. Ivana Tomasovića - profesora.

Osnivačka skupština održana je u prostorijama osnovne škole u Kučićima, gdje je za prvog predsjednika Društva izabran pok. Ivan Tomasović - profesor, dozapovjednici su bili Ante Božić i pok. Tihomir Vukasović, dok je tajnik bio Neno Juričić. U početku je vatrogasno društvo iz Kučića brojalo 30-ak članova, a mnogi od njih ostali su članovi i do današnjih dana.

Prve kućičke vatrogasce obučavao je g. Drago Lelas, član DVD Omiš koji je dolazio iz Omiša i pripremao prve čla-

nove za vatrogasne intervencije. Prije Domovinskog rata DVD Kučiće je dobilo prostorije u tadašnjem Zadružnom domu, a tijekom godina prostorije Društva su preseljavane, proširivane i preuređivane, do današnjeg izgleda.

Unatoč oskudnoj, zastarjeloj opremi i tehnici, Društvo se popunjavalo novim članovima i s vremenom izraslo u najjače i najaktivnije dobrovoljno vatrogasno društvo na području bivše općine Omiš.

Važan doprinos svom vremenu kućički vatrogasci dali su i tijekom Domovinskog rata djelujući u stožeru civilne zaštite grada Omiša. Vozilima DVD-a Kučiće služili su se i naši branitelji na ratističima, a 20-tak članova Dobrovoljnog vatrogasnog društva Kučiće sudjelovalo je tijekom rata u postrojbama Hrvatske vojske.

Dvojica poginulih branitelja iz Kučića, Franjo Tomasović - Banjo i Slavko Solulj bili su aktivni članovi DVD-a Kučiće.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kučiće danas se može pohvaliti s 43 operativna člana, s pet vozila i šestim u izradi, te s uređenim i opremljenim vatrogasnim domom.

Cjelodnevna proslava obilježavanja 30 godina postojanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Kučiće nastavila se druženjem uz jelo i piće, u obližnjem izletištu Radmanove mlinice.

Na kraju, što drugo nego našim kućičkim vatrogascima poželjeti još mnogo godina djelovanja i uspješnog rada u spašavanju ljudskih života i imovine, te da ih na brojnim intervencijama prati zagovor svetog Luke i njihovog nebeskog zaštitnika svetog Florijana.

A. Kovačić/Ć. Tomasović

KULTURNO UMJETNIČKA UDRUGA „KUČIČKA ŠPICA“

Kućiće je bogatije za još jednu udrugu, krajem mjeseca srpnja prošle godine službeno je registrirana Kulturno umjetnička udruga „**Kučićka špica**“ sa sjedištem u Kučićima.

Udruga je osnovana sa zadaćom zaštite kulturne baštine i s ciljem osiguranja njene održivosti, što podrazumijeva dokumentiranje, istraživanje, održavanje, zaštitu, korištenje kao i promicanje njenih vrijednosti što bi uključivalo i promicanje i zaštitu gastronomskih posebnosti mjesta Kučića i zavičaja, kako stoji u statutu nove kučićke udruge.

Jedna od prvih zadaća udruge je kako brendirati i zaštititi tradicionalni kučićki vrhunski gastronomski specijalitet – bravetinu na špici. A što je bravetina na špici? Iako smo to već dosta puta spominjali, ponovit ćemo i u ovoj prigodi. „Špica“ je posebno izrađeni, dugačak i tanki ražanj, nekada je bio od drveta, a danas su ražnjevi metalni. Na takav ražanj tj. špicu nižu se manji komadi ovčjega mesa (bravetine). Za ovaj specijalitet najbolje je meso ovce stare dvije godine (dvizice), a vrijeme pripreme je kasno ljeto i jesen kada je meso najzrelije. Meso, koje se na žaru peče oko sat vremena na kraju se posipa oštrim pšeničnim brašnom koje mesu daje specifičan okus. Ovaj specijalitet koji se više od stoljeća tradicionalno sprema u Kučićima, nekada je bio osobito popularan među radnicima i težacima, a s vremenom se proširio i na susjedna sela i mjesta.

S djelovanjem ove udruge već smo se upoznali, iza njih su dvije uspješne pučke fešte „Kučićka špica“ koje su organizirane povodom blagdana sv. Luke, nebeskog zaštitnika naše župe. Prva „Kučićka špica“ održana je na sam blagdan sv. Luke, 18. listopada 2015., a druga 15. listopada 2016. o čemu smo pisali u župnom listu „Zov rodnih ognjišta“ broj 41. (2015/2.) i br. 43. (2016/2.). Pučka fešta „Kučićka špica“ povezuje dvije kučićke tradicionalne vrijednosti; seosku proslavu blagdana svetoga Luke koja se tijekom godina bila svela

na obiteljska okupljanja u užem krugu ljudi, te predstavljanje bravetine na špici kao izvornog gastronomskog kućičkog specijaliteta, kojeg u posljednje vrijeme svojataju i neki drugi.

Službenim pečatom i logom udruge dominira crtež „golubice“. „Golubica“ je ukras koji se ručno izrađuje od srčike mladice smokve, ukrašava se i veže za grančice masline, te se blagosivlja na Cvjetnu nedjelju, što je također dio pučke i vjerske baštine sela Kučića.

Spomenimo da je predsjednik novo-

osnovane udruge „Kučićka špica“ Joško Vukasović – Bucu, potpredsjednik je Ante Božić, a tajnica udruge Ivana Topić rođ. Vukasović, adresa udruge je Franje Josipa 63, 21208 Kučiće, a email adresa udruge je: kucickaspica@gmail.com.

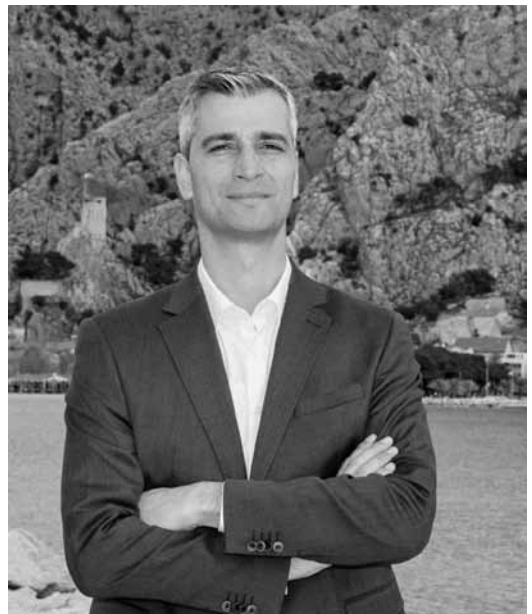
Na kraju dodajmo da vrijedni članovi udruge „Kučićka špica“ pozivaju prije svega sve Kučićane, njihove prijatelje, ljubitelje dobre spize i sve ljude dobre volje na još jednu pučku feštu koju očekujemo u listopadu ove godine.

Ć. Tomasović

OMIŠKI GRADONAČELNIK IVO TOMASOVIĆ

Na lokalnim izborima održanim 21. svibnja ove godine kandidat grupe birača Ivo Tomasović, dipl.oec. podrijetlom Kučićanin, izabran je za gradonačelnika Grada Omiša već u prvom krugu izbora. Bio je to povod za ovaj razgovor.

ZOV: Ivo, prije svega želim Vam uputiti čestitke na odličnim rezultatima koje ste ostvarili na svibanjskim lokalnim izborima. Da se kratko posjetimo, kao nezavisni kandidat za gradonačelnika Grada Omiša osvojili ste 54% glasova i izabrani za gradonačelnika u prvom krugu glasovanja, a na čelu liste za Gradsko vijeće grada Omiša osvojili ste visokih 45% glasova, što znači da u Gradskom vijeću imate čak osam vijećnika s Vaše liste. Iskreno govoreći, jeste li očekivali ovako dobar rezultat? – Zahvaljujem se na

čestitkama i isto tako posebna zahvala mojim Kučićanima koji su me podržali u izrazito velikom broju. Ovaj rezultat plod je požrtvornog rada za svoju lokalnu zajednicu i želju za boljitkom svih stanov-

nika na području Grada Omiša. Moram priznati da sam se potajno nadao ovakvom rezultatu s obzirom na ostvarene projekte u protekle 3-4 godine, međutim kada ulazite u izbornu utrku nikada ne znate kakav će biti rezultat.

ZOV: Od kraja listopada 2016. do lokalnih izbora, kao zamjenik gradonačelnika obnašali ste dužnost gradonačelnika Grada Omiša, što je nešto više od pola godine. Što za Vas znači tako veliko povjerenje građana koje ste stekli u to kratko vrijeme? – Posljednjih šest mjeseci obnašao sam dužnost gradonačelnika, ali sam prije toga tri i pol godine kao zamjenik gradonačelnika marljivo radio i bio uključen u skoro sve projekte kako bi unaprijedili sve krajeve na području našeg Grada. Iznimno sam ponosan na ostvareni rezultat i zadobiveno povjerenje naročito ako uzmemo u obzir da kao nezavisni kandidat na izbore izlaziš svojim imenom i prezimenom, a ne kao projekt određene političke opcije. Takav put je teži, ali je ostvareni rezultat draži. Naravno da mi ukazano povjerenje nameće obvezu i odgovornost da nastavim dalje putem kao i do sada.

ZOV: Iza Vas su neki veliki dovršeni projekti važni za Grad Omiš, spomenut ću samo neke; dovršetak gradske sportske dvorane, izgradnja pogona za obradu vode gradske tvrtke Vodovod Omiš, izgradnja magistralnog cjevovoda u naseljima uz srednji tok rijeke Cetine, proširenje gradske plaže i izgradnja šetnice, komunalni zahvati u samom Omišu i omiškom

zaleđu i mnogi drugi. Možete li nam najaviti neke nove projekte i planove koje namjeravate realizirati u mandatu koji je pred Vama? – U mandatu koji je pred nama svakako namjeravamo završiti projekt vodoopskrbe naselja srednjeg toka Cetine na kojem radovi započinju za oko mjesec dana. Tim projektom bi napokon sva naselja na području Grada Omiša imala osiguranu vodu što je osnovni preduvjet opstanka i razvika ljudi u omiškom zaleđu. Druga dva jednako važna projekta su izgradnja gradske luke i nove srednje škole. Izgradnjom gradske luke sigurno bi se produžila turistička sezona, a dobili bismo i potpuno novu razglednicu grada. Izgradnjom nove srednje škole povećali bi se kapaciteti, pa samim tim poboljšali uvjeti rada svim đacima te omogućilo uvođenje školovanja za nova zanimanja naših srednjoškolaca. Osim ta tri glavna projekta svakako ćemo nastaviti lobirati u Hrvatskim cestama da se što prije riješe prometni problemi izgradnjom gornje i donje obilaznice. Isto tako nastavljamo s dovršetkom izrade projektne dokumentacije za kanalizaciju na području grada, a za neke dijelove očekujemo i početak radova najesen. Gradski kolodvor je također jedan od prioriteta, kao i izgradnja reciklažnog dvorišta te aktiviranje poslovnih zona Gata i Kostanje.

ZOV: Grad Omiš osim samog gradskog središta čini i priobalni prostor od Duća do Dubaca, te zaobalje uz lijevu i desnu stranu rijeke Cetine. Upravo taj prostor zaleđa Omiša prati loša demografska slika, manjak poduzetništva i loša infrastruktura. Ima

li Grad Omiš nekih planova i projekata vezanih za problematiku tog dijela Grada?

– Upravo je ranije spomenuti projekt završetka vodoopskrbe u svim naseljima na području Grada Omiša jedan od osnovnih preduvjeta ostanka ljudi u zaobalju i baš se na tim područjima dogodilo najveće iseljavanje. Mislim da će se na ovim područjima sve više razvijati turizam na seoskim gospodarstvima zbog prirodnih ljepota i mira koje nudi zaleđe. Grad Omiš je u tu svrhu već poduzeo neke korake uključivanjem u LAG Adrion sa sjedištem u Zadvarju koji je na usluzi u pitanju pomoći za prijavu i iskorištavanje sredstava iz Europskih fondova za ruralna područja. Na istu temu smo organizirali predavanja i radionice u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede da bi educirali ljude kako privući sredstva.

S druge strane pripremamo i projekte rekonstrukcije i izgradnje nerazvrstanih cesta iz fonda za ruralni razvoj EU kako bi poboljšali infrastrukturu, a aktivacijom zona Gata i Kostanje uz pomoć Ministarstva imovine i Ministarstva gospodarstva, poboljšala bi se demografska i gospodarska slika ne samo zaleđa nego i cijelog grada.

ZOV: Dolazite iz realnog sektora gospodarstva i ekonomist ste po struci. Možete li nam s tog gledišta reći kakva je poduzetnička i gospodarska slika Grada Omiša? Što se može učiniti da se ta situacija poboljša? – Omiš za razliku od drugih gradova na obali slične veličine ima nekoliko većih poduzeća kao npr. Galeb, Omi-al, Hidroelektrana Zakučac, Studenac,

Prerada i sl. koji dosta pridonose gradu svojim poslovanjem. Svakako bi realizacija projekata zona Gata i Kostanje, u čemu nas dosta usporava Ministarstvo imovine, privukla dodatne poduzetnike i to je ono na čemu ćemo sigurno naporno raditi. Međutim, Omišu osim novih proizvodnih i trgovačkih poduzeća nedostaje hotelskih kapaciteta visoke kategorije. Grad je kroz prostorno plansku dokumentaciju omogućio realizaciju takvih projekata te u sljedeće 2-3 godine očekujemo investicije i u tom segmentu gospodarstva.

ZOV: Kakvi su dosadašnji rezultati u povlačenju novca iz Europskih fondova kroz razne programe? – Što se tiče novca iz Europskih fondova možemo biti zadovoljni u segmentu vodoopskrbe, gdje smo projekt obnove pogona za obradu vode Zagrad vrijednosti oko 30 milijuna kuna financirali s oko 55% europskog novca. Manje iznose europskog novca dobili smo za projekte LED rasvjete, za uređenje i rekonstrukciju pješačkih staza i vrtiće na čemu ćemo sigurno dodatno raditi kao i na privlačenju sredstava iz Fonda za ruralni razvoj.

ZOV: Neizbježno pitanje, podrijetlom ste iz Kučića i sigurno je većina Kučićana ponosna zbog toga. Kako ste do sada, kao dogradonačelnik i kao obnašatelj dužnosti gradonačelnika surađivali s predstavnicima mjesnog odbora Kučiće, je li potrebno poboljšati tu komunikaciju i kakvi nas projekti očekuju u Kučićima u naredno vrijeme? – Suradnja s predstavnicima mjesnog odbora kao i komunikacija

bila je odlična. Oko rada bi se dogovarali na sastancima ili telefonski te uvijek nastojali dogovore riješiti što prije. Mislim da za sada Kučićani mogu biti zadovoljni učinjenim, a svakako ćemo u dogovoru s mjesnim odborom nastaviti raditi i dalje za dobrobit sela.

ZOV: I na kraju, ono što je uobičajeno da kaže na početku. Za čitatelje našeg župskog lista i sve one koji Vas dobro ne poznaju, možete li se predstaviti kroz nekoliko rečenica Vašeg životopisa. - Rođen sam 27. rujna 1977. u Splitu. Živim u Omišu sa svojom obitelji, suprugom Anom, sinom Marinom i kćerkom Nikom. Nakon završene osnovne i srednje škole u Omišu, školovanje sam nastavio u Zagrebu gdje sam diplomirao na Ekonomskom fakultetu. Tijekom studiranja profesionalno sam se bavio sportom, košarkom. Nakon završenog studija i profesionalnog bavljenja sportom radio sam u tvrtki Galeb d.d. do lipnja 2013., kada sam stupio na dužnost zamjenika gradonačelnika. Početkom 2015. kratko sam obavljao funkciju direktora Vodovoda Omiš te se nakon prijevremenih izbora u ožujku 2015. ponovno vraćam na mjesto zamjenika gradonačelnika. Od kraja listopada 2016. do redovnih lokalnih izbora 2017. bio sam obnašatelj dužnosti gradonačelnika, te nakon lokalnih izbora preuzeo dužnost gradonačelnika.

Htio bih još reći kako sam kroz osnovnu školu praznike i vikende uglavnom provodio u Kučićima kroz igru, ali i rad gdje smo brat i ja često pomagali ocu u svakodnevnim poslovima. Otac nam

je radne navike “usadio od malih nogu” pa smo i kasnije nakon povratka sa studija, bez obzira na naše redovne poslove, uvijek dolazili pomagati ocu kad god nam je to vrijeme dozvoljavalo. Veliki dio uspjeha koje sam postigao u svom životu mogu zahvaliti svom ocu, kojemu bih želio posvetiti ovu izbornu pobjedu. Nedavno nas je naglo napustio pa nije doživio moj izborni rezultat, ali duboko vjerujem kako se ponosi gore na nebu,

kad mu nije bilo suđeno s nama na zemlji.

Gospodine gradonačelnice, srdačno Vam zahvaljujem što ste unatoč novopreuzetim obvezama rado pristali na ovaj naš razgovor. Želim Vam obilje Božjeg blagoslova, mnogo uspjeha i osobnog zadovoljstva u daljnjem vođenju Grada Omiša.

Razgovor vodio: Ćiro Tomasović
Omiš, svibanj 2017. god.

IN MEMORIAM MIRKO TOMASOVIĆ (1938. - 2017.)

U Zagrebu je, 7. svibnja 2017. u 79. godini preminuo akademik Mirko Tomasović, ugledni znanstvenik, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, dugogodišnji profesor na Katedri za povijest hrvatske književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Mirko Tomasović rodio se 6. studenoga 1938. u Splitu, kao drugo dijete u obitelji Ćirila Tomasovića i Marije rođ. Popović. Rano je djetinjstvo proveo u Kućićima pokraj Omiša. U zavičajnom selu polazio je četverorazrednu pučku školu, a u rodnom Splitu klasičnu gimnaziju. Studirao je komparativnu književnost i francuski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (1959. - 1963.). Nakon diplomiranja radi na gimnaziji “Dinko Šimunović” u Sinju, te kao urednik časopisa „Vidik“ i novinar u brodogradi-

lištu Split. Od 1971. do 1999. nastavnik je na Odsjeku za komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Umirovio se 1999. godine u zvanju redovitoga sveučilišnog profesora. 2000. godine izabran za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Razredu za književnost.

Prve stručne radove počeo je objavljivati 1957. godine (prijevode, članke, studije, rasprave iz književnosti). Surađivao je u hrvatskim književnim časopisima, zbornicima i stručnim glasilima prilozima iz svoje struke, te u nekim inozemnim.

Mirko Tomasović bio je vrhunski stručnjak za hrvatsku književnost renesansnog razdoblja i plodni prevoditelj s talijanskog, španjolskog i portugalskog jezika. Autor je gotovo četrdeset knjiga, znanstveno-stručnog usmjerenja i prevoditeljskih djela. Bio je jedan od rijetkih hrvatskih prevoditelja koji se bavio prevodjenjem epike, pa je tako među ostalim preveo dva renesansna epska djela: Camoesove "Luzitance" s portugalskog, te životno prevoditeljsko djelo, prepjev "Oslobođeni Jeruzalem" Torquata Tassa s talijanskog.

Možda je najpoznatiji kao vodeći hrvatski stručnjak i proučavatelj Marka Marulića, kojem je posvetio pet knjiga i velik broj stručnih radova, a bio je jedan od ključnih ideatora i zagovornika osnivanja Marulianuma - znanstvene ustanove za izučavanje Marulića u Splitu. Predavanja o Marku Maruliću držao je na mnogim europskim sveučilištima, u Americi (Washington) i Kanadi (Toronto).

Osim Marulićem kao „ocem hrvatske književnosti“ bavio i drugim starim hr-

vatskih piscima, posebno našim književnicima 19. stoljeća, od prvih tzv. iliraca do Augusta Šenoa.

Dobitnik je preko 20 različitih visokih priznanja i nagrada, domaćih i inozemnih. Sa zadovoljstvom je prihvaćao svako priznanje, a posebno su mu bile drage one iz zavičaja. Pored ostalih, bio je dobitnik Osobne nagrade Grada Omiša (2001. god.), nagrade Splitsko-dalmatinske županije za životno djelo (2005. god.) i Nagrade Grada Omiša za životno djelo (2011. god.) koju je umjesto njega preuzeo potpisani.

Bilo mu je drago što ga rodni zavičaj nije zaboravio, jer ni on nije zaboravljao svoj zavičaj. Redovito je, još kao student, a kasnije kao profesor sa svojom obitelji za vrijeme školskih praznika i godišnjih odmora ljetovao u Splitu i Omišu. Posebno je rado i redovito navraćao u Kučiće, bilo da je na jug domovine dolazio poslom ili u vrijeme odmora. Iako je zavičajno selo napustio dosta rano, već kao desetogodišnjak, Mirko se uvijek ugodno osjećao u obiteljskoj kući u Tomasovićima, a često bi znao reći da mu je boravak u Kučićima poseban, pa makar bio i na kraće vrijeme. Dok je dolazio u Kučiće, redovito bi obišao polje: Sitnice, Brižine, Bobovišće, prošetao bi selom, navratio do škole, obišao groblje, crkvu, posjetio župnika... Teško mu je palo kada zbog tereta bolesti više nije mogao duže putovati pa kao prije posjećivati svoj zavičaj

S Kučićima je ostao povezan posebno preko našeg župnog lista kojega je redovito dobivao od rodbine, župnika i urednika lista. Ne samo da ga je redovito čitao, pratio, proučavao već je u njemu i

surađivao, a s posebnim zadovoljstvom dao je intervju koji je u tiskan u 20. broju lista (Zov rodni ognjišta, god. XI. 2005. br.20, str.32-35.). Koliko je naš župski list (kojeg je redovito u razgovoru hvalio) cijenio pokazuje i činjenica da je u svom kratkom životopisu objavljenom na službenim stranicama HAZU-a na kraju dodao da surađuje u župskom listu sela Kučiće - Zov rodni ognjišta. To je naveo nakon spomenutih školovanja, titula, naslova, dijela i postignuća koja su ga za života obilježila u predanom stručnom i priznatom znanstvenom radu. Na njegovom pretrpanom radnom stolu u skromnom stanu, među hrpom knjiga, rječnika i časopisa uvijek je stajao novi broj „Zova rodni ognjišta“.

Prema osobnoj želji, akademik je Mirko Tomasović pokopan 9. svibnja 2017. u obiteljsku grobnicu na zagrebačkom groblju Mirogoj, tiho kako je i živio.

Sveta misa zadušnica služena je u Kučićima, 12. svibnja 2017. u staroj župnoj crkvi svetog Luke. Predvodio ju je umirovljeni profesor KBF-a u Splitu dr. don Slavko Kovačić, Mirkov dugogodišnji suučenic od pučke škole u Kučićima i gimnazijskih dana u Splitu i odani prijatelj, u koncelebraciji s dr. don Mladenom Parlovom, izvanrednim profesorom KBF-a u Splitu i urednikom teološkog časopisa „Crkva u svijetu“ i don Ljubom Bodrožićem kučićkim župnikom i dekanom omiškog dekanata.

Ćiro Tomasović

HOMILIJA NA MISI ZADUŠNICI ZA AKADEMIKA MIRKA TOMASOVIĆA

Kučiće 12. svibnja 2017.

Slava Ti, Bože, za muku dana i noći, za kratki život i veliku zagonetnu smrt. Neka su blagoslovljene odluke Tvoje po kojima dolazimo na svijet i odlazimo s njega pošto smo se naradovali i namučili. To su riječi književnika Ive Andrića, kasnijega nobelovca, iz njegove mladenačke zbirke pjesničke proze „Ex Ponto“. Tim je riječima, obraćajući se ponovno Bogu, dodao i ove: *Ogromni su i neshvatljivi planovi Tvoji i jasno je da im mi ne možemo dogledati ni smjera ni svrhe i da ih moramo smireno prihvatiti, ali teško je biti čovjek, Gospode.*

Zaista, samo svojim domišljanjem ne

bismo nikada mogli dogledati „smjera ni svrhe“ svoga postojanja na ovom svijetu, u ovom prolaznom zemaljskom životu. Znameniti hrvatski pjesnik Tin Ujević, nekadašnji splitski sjemeništarač kao i pokojni Mirko, misao je o toj prolaznosti zemaljskog života izrazio stihovima: *Leti ko' lišće što vir ga nosi! Za let si, dušo, stvorena. Za zemlju nije, za pokoj nije cvijet što nema korijena.*

Pri tom Kristovi vjernici sami sebe ponovno i ponovno podsjećaju na siguran smjer i svrhu postojanja u ovom zemaljskom životu, kako nam to otkriva vjera. Ta naš Bog nije Bog mrtvih nego živih. On nam je na neočekivano sigu-

ran i jasan način otkrio smisao i života i smrti utjelovljenjem svoga Sina Isusa Krista, koji je postao jednim od nas, na se uzeo sve naše ljudsko, osim grijeha, pa i samu smrt, da nam svojim slavnim uskrsnućem zorno pokaže, kako ta smrt ne znači svršetak i ništavilo, nego više ili manje mučan prijelaz iz ovoga nestalnog u puni i vječni život. Tako naše životno putovanje, bilo ono kraće ili duže, po vjeri postaje hodočašćem k beskrajnoj Ljepoti, Dobroti, Istini i Pravdi, postaje putovanjem na gozbu vječnoga života.

Pokojnoga je Mirka tijekom cijeloga života napose privlačila ljepota književnoga stvaranja, od onih dana, kad nas je naš učitelj Kažimir tijekom četiriju razreda osnovne škole nastojao i uspijevao oduševiti za učenje pa i deklamiranje mnogih pjesama humanoga i domoljubnog sadržaja, a pogotovo tijekom sedam razreda gimnazijskoga školovanja u splitskom sjemeništu, koje smo također nas dvojica pohađali kao đaci istoga razreda. U višim gimnazijskim razredima naš je profesor hrvatskoga jezika gospodin Frane Torbarina, uočavajući njegovu osobitu sklonost usavršavanju svoga poznavanja jezika i književnosti, kad je – poslužimo se đачkim izrazom – „tumačio novu lekciju“, običavao prije toga pozvati Mirka neka ustane pa govorio svima tako kao da s njime o tom razgovara. Mirko je poslije najprije kao srednjoškolski profesor u Sinju pa sveučilišni u Zagrebu sve svoje sposobnosti, trud i raspoloživo vrijeme posvetio proučavanju hrvatske i svjetske književnosti, postao jednim od naših najuglednijih komparatista i prevodilaca. Najviše je truda uložio u svestrano proučavanje života i djela Marka Maru-

lića, oca hrvatske književnosti, u svoje doba svjetski poznatoga pisca izrazito kršćanskoga i domoljubnoga nadahnuća. Uspio je oduševiti za to i druge u nas i u inozemstvu, potaknuo podizanje Marulićeva spomenika u Zagrebu i u nekim stranim zemljama, postao utemeljiteljem moderne marulogije. Najočitiije priznanje njegova velikog doprinosa hrvatskoj znanosti i kulturi svakako je naslov redovitoga člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, čime smo se ponosili svi mi njegovi sumještani.

Danas se ovdje u crkvi Sv. Luke u kojoj je kršten, krizman i pričešćen molitveno s njim opraštamo. Istina je da nas svaki oproštaj sa zemaljskim načinom nazočnosti osoba koje su nam bile posebno bliske, s kojima nas vežu osjećaji obiteljski, rodbinski, svojbinski, prijateljski, a to su osjećaji osobite i trajne privrženosti i zahvalnosti, podsjeti na očitu činjenicu da nismo stvoreni za to da u ovim sadašnjim uvjetima i u ovome zemaljskom obliku zajedništva zauvijek ostanemo. Svejedno, u svijetlu Božjeg očitovanja u Kristu svaki je trenutak toga hoda kroz ovaj život neizmjerljivo vrijedan, jer toliko uzvišeni cilj daje puni smisao svakom našem nastojanju i radu, trudu, mucu, žalosti i radosti. Svi naponi i rizici tog putovanja ne mogu pokvariti njegovu vrijednost, ako se ono sretno završi.

Živo se nadamo da je pokojni Mirko, nastojeći u svom prilično dugom životu uvijek savjesno raditi i čestito živjeti, uza sve moguće nedosljednosti svojstvene nama smrtnicima, na kraju svoga puta, obasjan svjetlom Božje Istine, pao u zagrljaj vječne Ljepote i Dobre pisane velikim slovom.

don Slavko Kovačić

TEŽAK ŽIVOT, OSMIŠLJEN I BOGAT VRJEDNOTAMA

List "Školske novine", koji izlazi u Zagrebu, donio je u broju od 7. lipnja 2016. autobiografski tekst dugogodišnjega suradnika našega župnoga lista prof. dr. sc. Ante Vukasovića, umirovljenoga sveučilišnog profesora i znanstvenog savjetnika, u kojemu on ne ističe naše selo samo kao mjesto svoga podrijetla nego i kao društvenu sredinu i župnu zajednicu u kojoj je on tijekom djetinjstva, osnovnoga školovanja i rane mladosti usvojio temeljne životne vrijednosti. Stoga taj tekst s osobitim zadovoljstvom prenosimo u cijelosti.

Pisati o svom osnovnoškolskom i srednjoškolskom školovanju u razdoblju treće životne dobi kada se sumiraju rezultati i sređuju osobni arhivi, izrađuju inventari i vrjednuju postignuća svekolikog svoga životnog djela, zanimljivo je i poticajno. Rubrika u Školskim novinama: Ah, kako li počinje moje školovanje... vraća me u djetinjstvo, a uspomene iz djetinjstva su lijepe.

Moj životni put povezuje sve tri sastavnice Trojedne kraljevine: Dalmaciju, Hrvatsku i Slavoniju. Dalmatinac sam. U zavičajnom mjestu svojih roditelja, Kučićima kod Omiša, stekao sam prve spoznaje o svijetu i životu, doživio radosno djetinjstvo, završio pučku školu i bio učitelj u Šestanovcu. U Slavoniji, Osijeku sam rođen, završio Učiteljsku školu, bio prof. Učiteljske škole i direktor Pedagoškog centra. U glavnom gradu Hrvatske Zagrebu studirao sam pedagogiju, bio prof. Filozofskog fakulteta, direktor Pedagoškog centra za pedagošku izobrazbu i istraživanje. Sada mogu spokojno razmišljati o svom životu, vrlo teškom ali svrhovitom i bogatom vrijednostima.

Po završetku Prvog svjetskog rata otac Špiro zaposlio se na državnoj že-

ljeznici u Osijeku. U glavnom gradu Slavonije rodio mu se sin Ante 1929. Nakon ubojstva S. Radića u Beogradu i diktature kralja Aleksandra javno istupa protiv velikosrpske tiranije i zločina. Otpušten je iz službe i vraća se s ženom Anom i dvogodišnjim sinom u Kućice. Tu je počelo moje obiteljsko, hrvatsko-domoljubno i vjersko-katoličko odgajanje: majčino krilo, očeva angažiranost u Mačekovoj zaštiti, priče i junačke narodne pjesme babe Šime. U našem domu čitalo se Kačićev Razgovor ugodni..., Gospin plač, Muka Isusova, molitvenici, HSS-ov tisak, letci. Moralna armatura i svjetonazorski temelji su postavljeni za čitav život.

Godine 1909. u Kučićima je počela radom državna jednorazredna pučka škola za dječake i djevojčice. Prva učiteljica bila je Marija Tutta iz Dubrovnika. Prva učiteljica Kučićanka je Milka Kovačić Jozina, a radila je od 1916.-1923. god. Prije toga su povremeno poučavali djecu i održavali nastavu župnici don Ivan Božić (1828.), i kasnije u Pomoćnoj župnoj školi don Filip Tomasović (1868.) i posljednji don Mijo Tomasović (1903).

A kako je počelo moje pučkoškolsko školovanje? U početku vrlo radosno. U Kučićima je 1934. podignuta velika katnica šestorazredne pučke škole. Ljepotica izgrađena od bijelog kamena ponos Kučića i Kučićana. Počeo sam je pohađati škol. god. 1936./37. Prva četiri razreda završio sam u Kraljevini Jugoslaviji, a peti i šesti u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. U to doba djeca su obavljala težačke poslove u polju, izostajala su s nastave, učenje ih nije privlačilo. A mene su privlačile knjige, učenje, često u večernje i noćne sate uz mizerno svjetlo petrolejke. Napor se isplatio, sve razrede sam završio odličnim uspjehom. Susjedi su govorili o mojoj darovitosti, proricali mi dobru budućnost, a učitelji predlagali roditeljima da mi omoguće daljnje školovanje.

U doba moga školovanja učitelji su u Kučićima bili Ljubomir Erdelez i njegova žena Anka, Kažimir Tomasović i njegova žena Marija, Leopold Jeretić i Marija Vitaljić Urbinac, a vjeroučitelj župnik don Marko Luetić. Odgajali su nas kako koji prema svojoj nacionalnoj pripadnosti i ideološkim opredjeljenjima. Erdelezi su srbovali i često šibama „odgajali“ hrvatsku djecu jer su vrijeđali kralja i otadžbinu. Vjeroučitelja don Marka drugovi su otrovali u Zagrebu 1944, a bio je pravi domoljub i vrstan vjeroučitelj. A bračni par Kažimir i Marija Tomasović, koji su odgovorno i savjesno poučavali i odgajali svoje učenike, komunističke vlasti su otpustile iz službe 1952. i bacile ih na ulicu sa sedmero nejake djece, jer nisu htjeli odustati od javnog pohađanja nedjeljnih i blagdanskim svetih misa.

Nedaće Drugoga svjetskog rata pro-

širile su se i na područje NDH. U pasivnoj Dalmaciji nastala je nestašica hrane. Glad je zavlada Dalmacijom. Danima i tjednima ne bih okusio kruh. Ljudi su riskirajući živote odlazili u Slavoniju po hranu. Odlazio je i moj otac. Kada se 1944. teško razbolio, morao sam poći ja. U Širokom polju kod akova radio sam na vršalici. Od ranog jutra do kasne večeri vilama sam bacao snopove pšenice na previsoku vršalicu. Ipak sam bio zadovoljan jer sam se krijepio kruhom, slavonskom kobasicom i zaradio 700 kg. pšenice. U rujnu sam vozio pšenicu u Kučiće. Od Osijeka do Sarajeva putovali smo preko 20 dana, jer smo prelazili bojišnice, čekali popravke razorenih pruga, a i zrakoplovi su napadali naš vlak. U Sarajevu nam je rečeno da je pao Široki brijeg i da dalje ne možemo. Prodao sam pšenicu, postao 15-godišnji milijuner i vratio se u Osijek.

U travnju 1945. partizani su me kupili s ulice i uvrstili u II. osječku brigadu. Brigada je odmah ubrzanim maršom krenula za Korušku. Cilj zauzimanje te austrijske pokrajine. Pred nama se povlačila hrvatska vojska, civili i pokoja zaostala njemačka jedinica. Ponegdje bi nas sačekali i nastao bi boj. Ranjenike i zarobljenike su partizani brutalno mučili i ubijali. Za dječaka moralne armature, domoljubnog i katoličkog odgajanja bio je to stravični šok. Iza Maribora sustigli smo četničku jedinicu. Jahali su na košnjima. Nitko ih nije dirao, a vidio sam partizane koji su im skidali četničke karkarde i na šajkače stavljali crvene zvijezde.

Stigli smo samo do Dravograda. Nismo prešli Dravu, nismo vidjeli Bleibur-

ško polje. Vratili su nas u Maribor. Uz cestu smo vidjeli izmasakrirane leševe i poubijane hrvatske vojnike s prostrjelanim ranama u čelo i potiljak. Jednu smo noć u mariborskom parku čuvali desetine tisuća razoružanih hrvatskih vojnika. Tražio sam i našao 20-tak svojih Kučićana. Pred zoru nas je smijenila neka srbijanska brigada i trag im se zameo. Poubijani su u Tezenskoj šumi kod Maribora i više desetaka tisuća, kao divlje zvijeri, bačeni su u prikrivena grobišta protutenkovskih rovova. Žrtve su jugokomunističkih i velikosrpskih zločina, a „žrtva je uvijek žrtva, ma tko ona bila i zločin je uvijek zločin, ma tko ga učinio“ (kardinal J. Bozanić). Uskoro sam demobiliziran. Zločini Bleiburga i križnih putova bili su tajna koju sam čuvao samo za sebe i nekoliko najvjernijih prijatelja.

Školovanje u Učiteljskoj školi u Osijeku započeo sam 1946./47. a završio 1949./50. Imali smo vrsne profesore, stručnjake i pedagoge, starih odlika i manire. M. Petančić i J. Sonnenfeld u nama su njegovali ljubav za učiteljski poziv, prema geslu oca hrvatskoga učiteljstva I. Filipovića „Da se deset puta rodim deset puta bio bih učiteljem“. U školi je bilo mnogo mladih partizana, skojevaca i članova partije. Ideologiju i politiku pretpostavljali su učenju, a ja sam čuvao svoju tajnu i učio. Prof. Petančić je pokrenuo i uređivao list Školske novine, glasilo Zajednice doma i škole u Osijeku. U njemu je pisao o meni kao uzornom učeniku kojemu je Zajednica dodijelila i novčanu nagradu kao najboljem učeniku.

U vrijeme studija pedagogije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

(1952.-1956.) moju vrijednosno-pedagogijsku usmjerbu zapazili su i poticali profesori, istaknuti likovi hrvatskih pedagoga : Z. Pregrad, S. Pataki, P. Šimleša, D. Franković i profesori filozofije V. Filipović i I. Supek. Potom su se moji moralni, vrijednosni i odgojni horizonti proširili prema općeljudskim i svjetskim relacijama. Pojavili su se novi uzorni likovi: J. A. Komenský: Tko napreduje u znanosti a zaostaje u moralu, više zaostaje nego što napreduje; I. Kant: Odgoj čini čovjeka čovjekom; J. W. Goethe: Uostalom sve mi je mrsko što me samo poučava, a da ne povećava moju djelatnost ili je neposredno ne oživljava; J. F. Herbart: Ne priznajem školu koja ne odgaja; A. G. Matoš: Svrha života nije znanje ni moć, nego dobrota.

Kao sveučilišni profesor u Zagrebu (1960.-1993.), a u hrvatskoj državi politički i kulturni djelatnik, nisam zanemario svoje zavičajno mjesto Kučiče. U Kučićima redovito preko 20 godina izlazi dva puta godišnje časopis „Zov rodnih ognjišta“. Prvi broj pojavio se za Božić 1995. Od prvog broja do posljednjeg u svakome je bar jedan moj znanstvenopopularni članak s tematikom odgajanja, obitelji, kulture, djece, domoljublja. Zov rodnih ognjišta pruža materijale o prošlosti Kučića i povijesti omišškoga kraja. Donosi sjećanja starijih o nekadašnjem načinu života i običajima. povezuje nas s našim iseljenicima izvan domovine. U Zovu surađuju i djeca, učenici. Oni u njemu objavljuju prve plodove svoga duha: pjesme, priče, likovne ilustracije, uče, razvijaju sposobnosti, odgajaju se. Imaju Kučićani i svoj KUD, svoju klapu, Dan Kučićana u kolovozu kada se svake

godine okupljaju mještani iz domovine i inozemstva. Pratim život Kučićana, surađujem i pomažem koliko i kako mogu.

Hrvatska povijest je žrtvama posvećena. Iz krvi Gvozda, Krbavskoga polja, Sigeta, Krvavog sabora križevačkog, Bečkog Novog Mjesta, Srpanjskih žrtava, Bleiburga, križnih putova, Vukovara, Škabrnje, logora smrti – nikla je slobodna i samostalna hrvatska država. Kao pedagog shvatio sam da na tim svije-

tlim likovima hrvatskih junaka i mučenika treba odgajati našu djecu. Gdje se odgaja snagom uzora dobro se odgaja. Mukotrpana ali časna povijest hrvatskoga naroda prava je riznica uzornih likova i pruža obilje mogućnosti odgajanja – općeljudskoga i domoljubnog. Prihvatio sam to svojom dužnošću. Na tomu se zasniva svekoliko moje ljudsko, društveno i pedagoško djelovanje. Bože čuvaj Hrvatsku.

DOBRO JE ČINITI DOBRO

Darovatelj za župni list:

Stipe Topić Ilijin iz Toronta (Kanada) za župni list darovao je 100 kanadskih dolara (CAD).

DUHOVNA DOGAĐANJA

KUČIĆKO DUHOVNO LJETO DUHOVNI SEMINAR U ŽUPI KUČIĆE

NAJAVA ZA LJETO 2017.

Ovoga će ljeta duhovni seminar biti
u petak 7. srpnja i u subota 8. srpnja
s početkom u 19.00 sati

i

na župnoj sv. misi
u nedjelju 9. srpnja

Organizacijski odbor

„RASPETOM KRISTU“

Španjolski „Sonet nad sonetima“ u hrvatskom prijevodu
pok. akademika Mirka Tomasovića

U splitskome književnom časopisu „Mogućnosti“ broj 7./9. godine 1997. tiskan je članak sada već pokojnoga akademika Mirka Tomasovića pod naslovom *Sonet nad sonetima*. Radi se o vrlo poznatoj španjolskoj pjesmi *Raspitom Kristu* spjevanoj u spomenutom književnom obliku potkraj XVI. ili početkom XVII. stoljeća, prvi put tiskanoj 1628., kojoj autor nije poznat. Nastala je, kaže u tom članku Mirko, „u okviru poetike španjolske mističke lirike“. To je „vjerojatno najslavniji ... među španjolskim sonetima“, pa je posve razumljivo da su ga tumačili i proučavali „mnogi stručnjaci, pisali o njemu studije, knjige, čak i izvan Španjolske“.

Na hrvatski jezik su je prije Mirka preveli jezikoslovci i pjesnici isusovac Milan Pavelić (1937.) i Zvečanjac Nikola Milićević (1972. i s nekim izmjenama 1997.). Mirko kaže da se je već g. 1972. i u njemu, poslije višekratnog čitanja te pjesme u španjolskom izvorniku, javila želja da je, „unatoč postojećim prijevodima“ i on prevede ne odstupajući pri tom „od metričko-strofične podudarnosti s izvornikom“. Izradio je „mnogobrojne varijante“ prije nego se odlučio za sljedeći „prejevni tekst“:

KRISTU RASPETOMU

Ne nuka, Kriste, da Te ljubim vruće
raja nebeskog Tvoje obećanje,
a strah od pakla nuka još me manje
na prama Tebi grijehâ odreknuće.

Nukaš, moj Bože, Ti me na gamće
kad vidim Tvoje nà križ propinjanje,
nuka me pogled nà Tvog tijela stanje,
nuka me ràna, smrt Ti, oskvrnuće.

Nuka me ljubav Tvoja i opaja;
ljubio bih Te zà raj da ne znadem,
plašio Te se i bez pakla vaja.

Jer Te ne volim zarad uzvraćaja;
čak da u nadu nade ne imadem,
volio bih Te, što volim, bez kraja.

(Prejevao Mirko Tomasović)

El Greco:
Raspeti Krist

Mirko je spomenuti svoj članak ilustrirao s dvije grafike *Raspeća* hrvatskoga modernog grafičara i kipara Kažimira Hraste, a mi smo se ovdje radije odlučili za El Grecovo *Raspeće*, jer radi se o slikaru djela „mističnog ugođaja“, Grku s otoka Krete, pravim imenom Dominikos Theotokópulos (Fodelos na Kreti, 1541. – Toledo, 1614.), čija su djela spoj bizantskog ikonopisa i zapadnjačke kasne renesanse, a živio je i kao slikar djelovao u Španjolskoj upravo u vrijeme nastanka „Soneta nad sonetima“.

don Slavko Kovačić

